

Magdalena Wiśniewska-Drewniak
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
magwis@doktorant.umk.pl

Archiwum Fundacji Archeologia Fotografii – raport z badania terenowego¹

Niniejszy dokument stanowi raport z badania terenowego w Fundacji Archeologia Fotografii w Warszawie. Wizyta w archiwum odbyła się w lutym 2018 r. Badanie to jest elementem projektu badawczego pt. „Archiwa społeczne w Polsce – wielokrotne studium przypadku”, którego celem jest przestudiowanie dziesięciu istniejących obecnie w Polsce archiwów społecznych – oddolnych inicjatyw archiwalnych – i w konsekwencji dostarczenie szczegółowego opisu funkcjonowania wybranych archiwów.

Pytania badawcze eksplorowane w niniejszym projekcie dotyczą następujących kwestii: dlaczego i w jaki sposób powstają archiwa społeczne? w jaki sposób funkcjonują: jak gromadzą, przechowują, opracowują i udostępniają swoje zasoby archiwalne? jaka jest charakterystyka i tematyka tych zasobów? z kim współpracują archiwa społeczne? jakie działania podejmują? jak są finansowane? kto angażuje się w prace archiwów społecznych? jakie są problemy i plany na przyszłość badanych archiwów?²

W celu odnalezienia odpowiedzi na te pytania postanowiłam zastosować strategię metodologiczną studium przypadku (*case study*). Informacje o badanych archiwach pozyskiwane są poprzez przeprowadzane w trakcie badań terenowych (wizyty w archiwum) wywiady i obserwacje oraz analizę danych zastanych (samych materiałów archiwalnych, ale także m.in. pomocy archiwalnych, statutów i regulacji, literatury naukowej, źródeł internetowych, dokumentów pozyskanych w ramach dostępu do informacji publicznej). Tak pozyskane dane zostają następnie przygotowane do analizy (transkrypcja wywiadu, przepisanie notatek etc.), zakodowane oraz przeanalizowane – dla każdego archiwum (przypadku) z osobna, aby następnie przeprowadzić analizę krzyżową wszystkich zbadanych archiwów i generalizację wyników.³

Efektem analizy danych na poziomie pojedynczego archiwum społecznego jest raport z przypadku stworzony w zestandaryzowanej, tabelarycznej formie.⁴ Niniejszy raport

¹ Raport powstał w związku z realizacją grantu Narodowego Centrum Nauki pt. „Archiwa społeczne w Polsce – wielokrotne studium przypadku” (2015/19/N/HS3/02466).

² Więcej o projekcie: M. Wiśniewska-Drewniak, *Community archives in Poland – multiple case study: description of the research project*, <https://repozytorium.umk.pl/handle/item/3888>.

³ Szczegółowe informacje nt. stosowanej metodologii: M. Wiśniewska, *Badanie archiwów społecznych metodą wielokrotnego studium przypadku - metodologia*, *Archiwista Polski*, nr 1 (81)/2016, s. 39-53.

⁴ Raporty z poprzedzających studiów: M. Wiśniewska-Drewniak, *Miastograf – Cyfrowe Archiwum Łodzian – szkic raportu z badania pilotażowego*, <https://repozytorium.umk.pl/handle/item/3945>; M. Wiśniewska-Drewniak, *Bronowickie Archiwum Społeczne – raport z badania terenowego*, <https://repozytorium.umk.pl/bitstream/handle/item/4051>; M. Wiśniewska-Drewniak, *Południowo-Wschodni Instytut Naukowy w Przemyśle – raport z badania terenowego*,

uzyskał aprobatę informatorek (w ramach zapewnienia zgodności danych) w marcu 2018 r.

Do raportu dodano trzydzieści jeden załączników: cyfrowe odwzorowania przykładowych materiałów archiwalnych oraz fotografie przedstawiające sposoby ich przechowywania, fotografię z jednej z wystaw organizowanych przez Fundację, fragmenty bazy danych, fotografię przedstawiającą pracownię digitalizacji oraz bibliografię.

<https://repozytorium.umk.pl/handle/item/4431>; M. Wiśniewska-Drewniak, *Archiwum Stowarzyszenia „Opowiadacze Historii Dolnego Miasta w Gdańsku” – raport z badania terenowego*, <https://repozytorium.umk.pl/handle/item/4912>; M. Wiśniewska-Drewniak, *Obywatelskie Archiwum Podkowy Leśnej – raport z badania terenowego*, <https://repozytorium.umk.pl/handle/item/5102>; M. Wiśniewska-Drewniak, *Fundacja Generał Elżbiety Zawackiej. Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek – raport z badania terenowego*, <https://repozytorium.umk.pl/handle/item/5113>.

| | | |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | Wprowadzenie | |
| 1A | Nazwa archiwum | |
| Archiwum Fundacji Archeologia Fotografii Warszawa | | |
| 1B | Skrócony opis projektu | |
| <p>Fundacja Archeologia Fotografii powstała w Warszawie w 2008 r. Obecnie przechowuje archiwa fotograficzne dwunastu wybitnych polskich fotografów działających w XX w., m.in. Zofii Chomętowskiej, Wojciecha Zamecznika, Mariusza Hermanowicza, Antoniego Zdebiaka, Andrzeja Georgiewa. Na własność Fundacja posiada wyłącznie archiwum Chomętowskiej – pozostałe archiwa mają charakter depozytu. Fundacja podejmuje liczne działania wokół archiwów fotograficznych – wystawy, warsztaty, konferencje, spotkania. Wykazuje również dużą aktywność wydawniczą, publikując liczne katalogi wystaw i albumy.</p> | | |
| 1C | Informator | |
| <p>Karolina Puchała-Rojek – prezeska Fundacji i jej współzałożycielka, zajmuje się przede wszystkim zarządzaniem organizacją, strategią jej rozwoju, współpracą z innymi instytucjami i organizacjami, programem wystaw; nadzoruje także kontakt ze spadkobiercami i zajmuje się merytoryczną pracą nad archiwami, wystawami i publikacjami</p> <p>Marta Przybyło-Ibadullajev – wiceprezeska Fundacji, działa w niej prawie od początku istnienia Fundacji, początkowo zajmując się promocją, obecnie głównie realizacją projektów, opracowaniem graficznym, tworzeniem wystaw i publikacji oraz pracą z archiwum</p> | | |
| 1D | Sposoby pozyskiwania informacji | |
| | data i miejsce wywiadu | <p>12.02.2018 r. (wywiad z K. Puchałą-Rojek i M. Przybyło-Ibadullajev)</p> <p>13.02.2018 r. (wywiad z M. Przybyło-Ibadullajev)</p> <p>siedziba Fundacji przy ul. Chłodnej w Warszawie</p> |
| | data i miejsce obserwacji | <p>13.02.2018 r.</p> <p>siedziba Fundacji przy ul. Chłodnej w Warszawie</p> |
| | data i miejsce zapoznania się z dokumentami zastanymi | <p>12-13.02.2018 r. oraz w lutym 2018 r. – źródła internetowe oraz dokumenty uzyskane w ramach dostępu do informacji publicznej</p> |

Bibliografia:

patrz: załącznik nr 31

1E Uwagi

W momencie wizyty Fundacja była po niedawnej przeprowadzce, w obecnym miejscu rezydując dopiero od około miesiąca, dlatego niektóre zastosowane rozwiązania miały jeszcze charakter przejściowych i częściowo tylko dopracowanych.

W trakcie wizyty otrzymałam od M. Przybyło-Ibadullajev przykładowe wydawnictwa Fundacji związane z prowadzonymi projektami oraz działalnością Fundacji.

2 Profil projektu

2A Nazwa jednostki/osoby prowadzącej archiwum

Fundacja Archeologia Fotografii

2B Tematyka zasobu archiwalnego

Materiały gromadzone przez Fundację (w większości w ramach depozytu) to spuścizny fotograficzne po zawodowych fotografach: Zofii Chomętowskiej, Zbigniewie Dłubaku, Januszu Bąkowskim, Marii Chrzęszczowej, Wojciechu Zameczniku, Tadeuszu Sumińskim, Mariuszu Hermanowiczu, Janie Jastrzębskim, Antonim Zdebiaku, Andrzejowi Georgiewie oraz Marku Piaseckim. Są to zarówno zdjęcia prywatne, jak i zawodowe – z kręgu reportażu, jak i sztuki. Choć fotografie są dominującym typem dokumentów przechowywanych przez Fundację, posiada ona także materiały pisane, filmy, druki oraz materiały graficzne.

2C Lokalizacja i teren działania

Warszawa

Spuścizny fotograficzne przechowywane przez Fundację w dużej mierze pochodzą od fotografów związanych w jakiś sposób lub na jakimś etapie życia z Warszawą. Stolica jest więc jednym z często pojawiających się tematów ich fotografii, choć nie jest ona tematem dominującym. Fundacja działa przede wszystkim lokalnie, na terenie miasta, współpracując z różnego typu instytucjami i organizacjami, organizując wystawy i warsztaty, współuczestnicząc w wydarzeniach kulturalnych; zdarzają się jednak działania Fundacji wychodzące poza Warszawę, a nawet zagranicę.

2D Data powstania

sierpień 2008 r.

3 Początki

Idea powołania Fundacji zrodziła się jako efekt współpracy osób zaangażowanych w 2007 r. w tworzenie wystawy „Dokumentalistki” w warszawskiej Zachęcie, która dotyczyła fotografek specjalizujących się w fotografii dokumentalno-reportażowej. Cztery osoby zawodowo zajmujące się historią fotografii (pierwsza prezeska Fundacji Karolina Lewandowska wraz z mężem Rafałem Lewandowskim, obecna prezeska Karolina Puchała-Rojek oraz Anna Duńczyk-Szulc) podzieliły między siebie role fundatorów oraz członków zarządu.

O powodach podjęcia decyzji o powołaniu do życia Fundacji mówiła K. Puchała-Rojek:

[W trakcie pracy nad wystawą „Dokumentalistki”] dość jasno zobaczyliśmy, jak dużo jest takich archiwów, które są po prostu niedostępne dla szerokiej publiczności, są przechowywane w złych warunkach, gdzieś tam w domach, w szafach, tapczanach... To oczywiście było jasne, że są takie archiwa, to są takie informacje, które badacze zawsze mają, wiadomo, że gdzieś jakieś ciekawe archiwum jest u rodziny przechowywane. Ale to się zbiegło w czasie z mocną promocją kwestii digitalizacji i udostępniania archiwów. I wtedy sobie uświadomiliśmy, że można wykorzystać to wsparcie ze strony państwa, jeżeli chodzi o digitalizację, żeby te archiwa udostępnić, opracowywać i chronić ich materialną tkankę - nie tylko sam obraz.⁵

W jednym z wywiadów K. Lewandowska tak opisywała powstanie pomysłu na prowadzenie fotograficznego archiwum:

U źródeł założenia Fundacji są długie rozmowy z Jerzym Lewczyńskim o konieczności jakiegoś zorganizowanego działania, które prowadziłyby do zachowania rozproszonych fotografii ważnych dla polskiej historii i historii sztuki oraz zbierało pamięć o nich. Pomysł na fundację wziął się więc z realnej potrzeby, czy wręcz konieczności stworzenia mechanizmu pozwalającego na wydobywanie na światło dzienne zawartości archiwów po czołowych polskich fotografkach i fotografach działających jako artyści. O ile spuścizny wielu fotoreporterów są wykupywane przez agencje fotograficzne, to spuścizny po artystach-fotografach zwykle pozostają u spadkobierców.⁶

Nazwa Fundacji inspirowana jest pojęciem używanym przez wspomnianego powyżej Jerzego Lewczyńskiego:

Archeologią fotografii nazywam działanie, którego celem jest odkrywanie, badanie i komentowanie zdarzeń, faktów, sytuacji dziejących się dawniej, w tzw. przeszłości fotograficznej.⁷

4 Cele istnienia

Zgodnie z brzmieniem statutu cele Fundacji Archeologia Fotografii są następujące:

- 1) *działalność na rzecz dobra publicznego w zakresie kultury i sztuki, a także oświaty i nauki,*

⁵ K. Puchała-Rojek, M. Przybyło-Ibadullajev, Wywiad nt. archiwum Fundacji Archeologia Fotografii, rozmawiała M. Wiśniewska-Drewniak, Warszawa, 12.02.2018, Archiwum prywatne MWD.

⁶ Fundacja w „Obiegu” [fragment rozmowy K. Lewandowskiej z A. Mazurem], <http://faf.org.pl/pl/node/48> [dostęp: 28.02.2018].

⁷ O nas [cytat z J. Lewczyńskiego], <http://faf.org.pl/pl/onas> [dostęp: 28.02.2018].

- 2) *wspieranie dziedzictwa kulturalnego przez archiwizację, zabezpieczenie, zachowywanie, udostępnianie do celów naukowych i artystycznych oraz promowanie w kraju i za granicą unikalnych zbiorów fotografii znajdujących się w archiwach prywatnych bądź stanowiących własność Fundacji,*
- 3) *wspieranie wszelkiej twórczości fotograficznej.*⁸

Statut Fundacji wymienia również szczegółowo sposoby realizacji tychże celów:

- 1) *założenie archiwum z siedzibą własną, pełniącą funkcje archiwum, galerii i miejsca działalności edukacyjnej,*
- 2) *katalogowanie, digitalizowanie, opracowywanie i publiczne udostępnianie fotografii, dokumentów i filmów w oparciu o najwyższe standardy w tej dziedzinie, zbiorów własnych, zbiorów będących w depozycie Fundacji oraz archiwów prywatnych,*
- 3) *gromadzenie dokumentów, fotografii, negatywów i wszelkich materiałów związanych z historią fotografii,*
- 4) *stworzenie bazy danych dostępnej on-line,*
- 5) *konserwowanie obiektów,*
- 6) *rozwijanie konserwacji prewencyjnej,*
- 7) *objęcie opieką zbiorów prywatnych,*
- 8) *inicjowanie badań naukowych w celu budowania wiedzy i pamięci dotyczącej fotografii zawodowej, artystycznej, naukowej i amatorskiej,*
- 9) *prowadzenie biblioteki specjalistycznej,*
- 10) *organizowanie wystaw w Polsce i zagranicą,*
- 11) *prowadzenie działalności edukacyjnej – organizowanie konferencji, seminariów, szkoleń, warsztatów praktycznych i naukowych, a także wspierania indywidualnych projektów badawczych w tej dziedzinie,*
- 12) *organizowanie wyjazdów badawczych w dziedzinie historii i teorii fotografii,*
- 13) *podejmowanie współpracy w dziedzinie archiwizacji, konserwacji i badań nad fotografią z innymi tego rodzaju placówkami, z władzami państwowymi, samorządowymi i instytucjami kultury w Polsce i zagranicą,*
- 14) *prowadzenie działalności wydawniczej i rozpowszechnianie wydawnictw,*
- 15) *promowanie wiedzy i nowoczesnych metodologii badań nad historią fotografii przez tłumaczenie na język polski tekstów obcojęzycznych,*
- 16) *promowanie własnych badań przez udostępnianie we wszelkich formach opracowanych materiałów,*
- 17) *prowadzenie działań na rzecz utworzenia muzeum i centrum badawczego nad historią i krytyką fotografii,*
- 18) *promocja i wspieranie nauczania uniwersyteckiego historii sztuki oraz popularyzacji wiedzy o sztuce,*
- 19) *publikację pomocy dydaktycznych (...) w dziedzinie badań nad sztuką,*
- 20) *dystrybucja powyżej wymienionych publikacji,*
- 21) *wspieranie badań naukowych,*
- 22) *współpraca z instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi działającymi w zakresie objętym celami Fundacji oraz współpraca z muzeami, galeriami i szkołami artystycznymi.*⁹

⁸ Statut Fundacji Archeologia Fotografii (tekst jednolity z dnia 28 lutego 2014 r.), Dokument otrzymany dzięki uprzejmości M. Przybyło-Ibadullajev, Archiwum prywatne MWD, § 8.

⁹ Statut Fundacji Archeologia Fotografii (tekst jednolity z dnia 28 lutego 2014 r.), Dokument otrzymany dzięki uprzejmości M. Przybyło-Ibadullajev, Archiwum prywatne MWD, § 9.

5 Siedziba

Od stycznia 2018 r. siedziba Fundacji Archeologia Fotografii znajduje się w Warszawie, przy ul. Chłodnej 20. Fundacja dzieli lokal z międzynarodowym kolektywem fotografów Sputnik Photos.

W momencie mojej wizyty w archiwum Fundacja dopiero zadomawiała się w nowej siedzibie (otwarcie miało miejsce 18.01.2018 r., działalność w nowym miejscu zainaugurowano wystawą fotografii z archiwum Marka Piaseckiego). W związku z tym część opisanych rozwiązań stosowanych przez Fundację, jak aranżacja przestrzeni do pracy czy przechowywania materiałów archiwalnych, ma charakter czasowy i próbny.

Na siedzibę Fundacji składają się m.in. znajdujące się na parterze przestrzeń wystawowa (galeria), pokój do codziennej pracy (biurka, podręczna biblioteka, bieżąca dokumentacja, komputery) oraz pracownia digitalizacji. Na piętrze znajduje się wydzielone pomieszczenie przeznaczone na archiwum.

6 Specyfika zasobu archiwalnego

Przechowywane przez Fundację materiały pochodzą od 12 artystów, tworząc 12 odrębnych archiwów/spuścizn fotograficznych, w różnym stadium opracowania. Jedynie archiwum Zofii Chomętowskiej jest własnością Fundacji. Pozostałe archiwa przechowywane są w Fundacji jako depozyty spadkobierców po artystach. Fundacja ma prawo pracować z tymi materiałami, wystawiać je i publikować. W przypadku zwracania archiwum spadkobiercom Fundacja zachowuje prawa do posiadania, wykorzystywania i udostępniania wykonanych z materiałów archiwalnych kopii cyfrowych. Spadkobiercy mogą dowolnie dysponować swoimi materiałami, muszą jednak zachować stosowany w Fundacji system sygnatur.

Archiwa są w różnym stadium opracowania.

Wśród przechowywanych przez Fundację materiałów są fotografie (negatywy, pozytywy, diapozytywy, fotografie cyfrowe), filmy, prace graficzne, plakaty, makiety, druki, rękopisy i maszynopisy. W przybliżeniu całość zasobu można datować na okres od lat 20. do lat 90. XX w.

Archiwum Zofii Chomętowskiej

Zofia Chomętowska, z d. Drucka-Lubecka (1902-1991) to jedna z najważniejszych polskich fotografek dwudziestolecia międzywojennego. Pierwsze wykonywane przez nią fotografie przedstawiały rodzinne Polesie i jego mieszkańców oraz rodzinę fotografki. Po przeprowadzce do Warszawy fotografowała jej architekturę, zwłaszcza wnętrza stołecznych pałaców (patrz: załącznik nr 1). W latach 30. prowadziła w Warszawie studio fotograficzne, wykonywała fotografie reklamowe, publikowała w branżowych czasopismach. W 1936 r. wygrała konkurs Ministerstwa Komunikacji; w ramach tej współpracy w trakcie podróży po Polsce wykonała serię zdjęć przedstawiających miejsca atrakcyjne turystycznie (przewaga obszarów południowo-wschodnich II RP; patrz: załącznik nr 2). U progu II wojny światowej na zlecenie prezydenta Warszawy wykonywała fotografie dokumentujące to, co w stolicy powinno się zmienić. Tuż po wojnie wykonała wiele zdjęć ruin Warszawy i powracających do niej

ludzi (patrz: załącznik nr 3); część z nich eksponowana była w trakcie wystawy pt. „Warszawa oskarża” (Muzeum Narodowe, 1945). W 1947 r. wyemigrowała do Wielkiej Brytanii, a następnie do Argentyny. Archiwum Chomętowskiej przechowywane jest w Fundacji Archeologia Fotografii od 2008 r. (dzięki staraniom Fundacji zostało do Polski przywiezione z Buenos Aires). Liczy blisko 6500 klatek negatywów i 4500 pozytywów (przede wszystkim niewielkich wglądówek, dzięki którym można obserwować styl pracy artystki). Część archiwum stanowią także prywatne zdjęcia fotografki z podróży po przedwojennej Europie oraz Tunezji (najstarsze z drugiej dekady XX w.).

Z końca lat 20. pochodzi film autorstwa Zofii Chomętowskiej, nagrany na nietypowej taśmie Pathé Baby prezentujący prywatne życie artystki.¹⁰ W archiwum znajdują się również tworzone przez Chomętowską od lat 30. albumy z wycinkami prasowymi.

Częścią archiwum były także zeszyty, do których Chomętowska wklejała stykówki przedstawiające ruiny Warszawy wraz z podpisami; zostały one przez Fundację zeskanowane, a następnie zwrócone spadkobiercom Chomętowskiej mieszkającym w Argentynie ze względu na ich duże przywiązanie do tych materiałów.

Fundacja posiada również związany z Chomętowską obiekt o charakterze muzealnym – drewniane pudełko, w którym fotografka przechowywała negatywy, podpisane „Archivo privado de negativos de Sophie Drucka-Lubecka de Chomętowski” (z hiszp. Archiwum prywatne negatywów Zofii Druckiej-Lubeckiej z Chomętowskich).

Fundacja Archeologia Fotografii nie dysponuje całością spuścizny fotograficznej po Zofii Chomętowskiej; jej część (negatywy dotyczące Warszawy) znajduje się w Muzeum Warszawy.

Archiwum Zbigniewa Dłubaka

Zbigniew Dłubak (1921-2005) był fotografem, malarzem i teoretykiem sztuki, jedną z najważniejszych postaci polskiej fotografii po II wojnie światowej.

Materiały twórczości fotograficznej i malarskiej Zbigniewa Dłubaka obejmują lata 1939-2000. Początkowo Dłubak wykonywał fotografie eksperymentalne, abstrakcyjne; w latach 50. zrezygnował z tego nurtu na rzecz uwieczniania obrazów banalnych, jak miejskie i podmiejskie pejzaże, widoki z okna. Zachowując jak najprostsze formy wyrazu fotografował przede wszystkim w pomieszczeniach, początkowo ich wnętrza oraz przedmioty, od lat 60. również akty. Dłubak w swojej twórczości podejmował takie zagadnienia jak zależność między znakiem a znaczącym czy fizjologia widzenia. Brał udział w wielu głośnych wystawach fotograficznych. W latach 1965-1975 był wykładowcą w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych i Państwowej Wyższej Szkole Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej w Łodzi.

Wśród spuścizny fotograficznej po Zbigniewie Dłubaku znajdują się fotografie pejzaży i wnętrza, liczne przedstawienia gestów i akty (patrz: załącznik nr 4), portrety i autoportrety, ale także fotografie przedstawiające ostatnią fazę budowy stadionu X-lecia w Warszawie (patrz: załącznik nr 5). Fundacja dysponuje również licznymi rysunkami Dłubaka z okresu przed wojną, w jej trakcie oraz po wojnie.

Archiwum Zbigniewa Dłubaka zawiera również dużą liczbę materiałów dokumentowych, m.in. maszynopisy i rękopisy odczytów, referatów i artykułów

¹⁰ Na jego podstawie Fundacja Archeologia Fotografii wyprodukowała film pt. „Ja kinuję”: Z. Chomętowska, *Ja kinuję*, film produkcji Fundacji Archeologia Fotografii, 2012, <http://ninateka.pl/film/ja-kinuje-zofia-chometowska> [dostęp: 28.02.2018].

autorstwa artysty, materiały związane z powstawaniem książki pt. „Wybrane teksty o sztuce 1948-1977” (1977), materiały związane z konferencją międzynarodową pn. „Sztuka jako działanie w kontekście rzeczywistości” (lipiec 1977), materiały przygotowawcze do wystaw Dłubaka, wywiady i teksty o artyście oraz jego materiały dydaktyczne, zawodowe i osobiste (w tym liczna korespondencja).

Archiwum Janusza Bąkowskiego

Janusz Bąkowski (1922-2005) był samoukiem – fotografem, malarzem, grafikiem, rzeźbiarzem i autorem eksperymentalnych filmów wideo. W latach 50. rozpoczął działania związane z tworzeniem grafiki projektowej powiązanej z fotografią, pod koniec lat 60. rozpoczął własne eksperymenty w dziedzinie fotografii. W swojej twórczości (nie tylko w zakresie fotografii) kierował się logiczno-matematyczną metodą działania (patrz: załącznik nr 6). Pozostawił po sobie również liczne nagrania wideo, rejestrujące życie Nowego Jorku (1988-89) i Warszawy oraz filmy eksperymentalne. Na przestrzeni kilku dziesięcioleci pracy artystycznej Bąkowski wielokrotnie wystawiał swoje prace w kraju i zagranicą.

Archiwum Marii Chrzęszczowej

Maria Chrzęszczowa, z d. Pfeiffer (1913-1979). Choć fotografowała również przed wojną i w jej trakcie, zdjęcia te nie zachowały się; najwcześniejsze istniejące fotografie Chrzęszczowej zostały wykonane tuż po II wojnie światowej i przedstawiają ruiny Warszawy (patrz: załącznik nr 7)– część z nich stała się częścią głośnej wystawy pt. „Warszawa oskarża” (1945, Muzeum Narodowe). W 1945 r. fotografka wykonała również zdjęcia dokumentujące obóz koncentracyjny Auschwitz. Po wojnie pracowała m.in. w Polskiej Agencji Prasowej. W latach 1953-74 prowadziła pracownię fotografii w Katedrze Architektury Polskiej na Politechnice Warszawskiej. W 1954 r. wykonała liczne fotografie dla Instytutu Wzornictwa Przemysłowego przedstawiające prototypy butów i torebek (patrz: załącznik nr 8). Chrzęszczowa pozostawiła po sobie również m.in. fotografie przedstawiające życie społeczne w Polsce lat 50. i 60., tzw. ziemie odzyskane oraz pejzaże.

Archiwum Wojciecha Zamecznika

Wojciech Zamecznik (1923-1967) był grafikiem, projektantem i fotografem, wybitnym przedstawicielem polskiej szkoły plakatu, pionierem metody wykorzystania fotografii na użytek grafiki (pierwszy raz zrobił to w 1949 r., wcześniej wykonywał plakaty malarskie). W tym celu eksperymentował z fotografią m.in. poprzez prześwietlanie, chemiczną obróbkę, zestawianie negatywu z pozytywem. Projektował także ekspozycje wystawowe i pawilony targowe (patrz: załącznik nr 9), jak również aranżował wnętrza, projektował scenografie teatralne, znaki towarowe, okładki książek i czasopism. Jednocześnie fotografie Zamecznika wystawiane były wielokrotnie jako prace autonomiczne, nie stanowiły tylko półproduktów dla innych form.

W archiwum Wojciecha Zamecznika znajduje się ogromna różnorodność materiałów związana z wieloma zadaniami, jakich za życia podejmował się autor. Wśród zgromadzonych przez Fundację materiałów artysty znajdują się m.in. fotografie reportażowe, dokumentalne i eksperymentalne, zdjęcia rodzinne (patrz: załącznik nr 10) i z podróży, autoportrety, portrety (negatywy, pozytywy, diapozytywy, pozytywy powystawowe – podklejone na blachę). Artysta pozostawił po sobie również ok. 30 filmów wykonanych w latach 1949-1963. Są to głównie filmy związane z życiem rodzinnym, podróżami, środowiskiem artystów; filmy eksperymentalne oraz

dokumentacje wystaw. Duża część spuścizny Zamecznika to prace graficzne, plakaty i afisze oraz ich projekty (patrz: załącznik nr 11), szkice, makiety, czołówki filmowe. Różnorodność form i kompletność archiwum pozwala na śledzenie warsztatu pracy artysty, odtworzenie procesu powstawania jego projektów. Ciekawą częścią spuścizny Zamecznika są czołówki filmowe, np. do telewizyjnego programu „15 minut lekcji języka rosyjskiego”, filmu „Pasażerka” Andrzeja Munka (1963) czy filmu „Matka Joanna od Aniołów” Jerzego Kawalerowicza (1961; patrz: załącznik nr 12).

Archiwum Tadeusza Sumińskiego

Tadeusz Sumiński (1924-2009) był z wykształcenia ekonomistą, ze względu na represje powojenne związane z jego przynależności do Armii Krajowej zmuszony został do zmiany zawodu. W latach 50. pracował w Centralnej Agencji Fotograficznej, a następnie w Instytucie Wzornictwa Przemysłowego – początkowo jako fotograf, później – kierownik pracowni fotograficznej. W latach 60. fotografował dla miesięcznika „Polska” („La Revue Polonaise”), dystrybuowanego w Afryce i Azji, uwieczniając m.in. zakłady przemysłowe, wizyty dyplomatyczne, wystawy sztuki i rzemiosła, pejzaże oraz tematy związane z rozrywką i wakacjami. Swoje prace wielokrotnie wystawiał w Polsce i poza jej granicami, otrzymał liczne nagrody w konkursach fotograficznych.

Archiwum fotografa (negatywy, pozytywy, diapozytywy) tworzą m.in. zdjęcia krajobrazów z podróży polskich i zagranicznych (w tym Grecja, Włochy, Francja, Niemcy, Mongolia; patrz: załącznik nr 13), fotografie industrialne (patrz: załącznik nr 14, modowe, przedstawiające sklepowe witryny w Warszawie, Warszawską Kolej Dojazdową.

Archiwum Mariusza Hermanowicza

Mariusz Hermanowicz (1950-2008) był jednym z najciekawszych polskich fotografów przełomu lat 70. i 80., rysownikiem, autorem filmów krótkometrażowych. Ukończył wydział operatorski w łódzkiej „Filmówce”. W początkowym okresie wykonywał zwłaszcza fotografie reporterskie i dokumentalne, na których przedstawiał Polskę, ale też odwiedzane w trakcie podróży kraje: Francję, Tunezję i Bułgarię (patrz: załącznik nr 15). Z czasem styl Hermanowicza ewoluował, sytuując się pomiędzy fotografią konceptualną a dokumentalną, jego cechą rozpoznawczą stały się dowcipne dopiski nanoszone na fotografiach. W latach 80. przeprowadził się do Francji, gdzie na zlecenie Ministerstwa Kultury wykonywał fotografie związane z projektem inwentaryzacji francuskiego dziedzictwa kulturowego. W latach 90. zainteresował się genealogią, odwiedzając w związku z tym Litwę, Białoruś i Chile, tworząc związany z tym wielki projekt fotograficzny (nieukończony). Od 2003 r. artysta zwrócił się w stronę fotografii studyjnej, uwieczniając martwe natury, akty i portrety.

Używał wielu formatów fotograficznych, w archiwum zachowały się pozytywy, negatywy czarno-białe i barwne, diapozytywy, jak również fotografia cyfrowa. Archiwum to jest przechowywane w Fundacji od niedawna (od 2015 r.), jest więc tylko częściowo opracowane (nie podjęto jeszcze kwestii opracowania fotografii cyfrowych).

Archiwum Jana Jastrzębskiego

Jan Jastrzębski (1925-2001) początkowo pracował w handlu, by potem zająć się fotografią. W latach 1955-75 był fotoreporterem, pracował m.in. dla Tygodnika Ilustrowanego „Kraj” i „La Revue Polonaise”. Fotografował polską prowincję i przemysł, z czasem wykonując również fotografię dzieł sztuki i krajobrazową. W latach 1985-90

stworzył cykl fotografii dokumentujących przebudowę warszawskiego Mostu Poniatowskiego. Archiwum jest w trakcie opracowania.

Archiwum Antoniego Zdebiaka

Antoni Zdebiak (1951-1991) był fotografem-samoukiem, aktorem i performerem, debiutował jako reporter w prasie lubelskiej w latach 70., następnie fotografował dla tygodnika „Perspektywy”. Pod koniec lat 60. był aktorem eksperymentalnego Teatru Wizji i Ruchu, w którym operował przede wszystkim ciałem. Teatr, ciało i ruch stało się podstawową inspiracją dla prac fotograficznych Zdebiaka. W latach 80. zajmował się głównie fotografią mody, reklamową i teatralną. Współpracował z wieloma topowymi muzykami tego okresu, tworząc zdjęcia np. na okładki płyt Budki Suflera, Urszuli czy Republiki. Z lat 80. pochodzą również najważniejsze projekty artystyczne Zdebiaka, performansy aranżowane na użytek fotografii. W 1989 r. wyjechał do Londynu.

Na archiwum artysty składają się zarówno pozytywy, negatywy, jak i diapozytywy. Najważniejszą częścią archiwum Antoniego Zdebiaka są wszelakie autoportrety (patrz: załącznik nr 16). Fotograf eksperymentował też z formą, pozostawiając po sobie np. odbitki fotograficzne pomalowane farbą lub stosując technikę powielania obrazu za pomocą xero.

Archiwum Andrzeja Georgiewa

Andrzej Georgiew (1963-2016) był wybitnym portrecistą, zasłynął przede wszystkim fotografiami aktorów, muzyków i pisarzy (patrz: załącznik nr 17). W latach 80. studiował w warsztatowej szkole Jan van Eyck Akademii w Maastricht w Holandii. Po powrocie do Polski na początku lat 90. rozpoczął pracę dla zyskujących w tym okresie popularność kolorowych czasopism. Fotografował dla takich magazynów jak „Tylko Rock”, „Machina”, „Zwierciadło” i „Przekrój”. Pod koniec lat 90. współtworzył Koalicję Latarnik zrzeszającą fotografów sprzeciwiających się bezrefleksyjnej fotografii, stosujących techniki analogowe zazwyczaj w czerni i bieli.

Fundacja Archeologia Fotografii rozpoczęła pracę nad spuścizną Andrzeja Georgiewa w 2017 r., praca nad jej opracowaniem trwa.

Archiwum Marka Piaseckiego

Marek Piasecki (1935-2011) to fotograf, rzeźbiarz, malarz, autor instalacji i asamblaży. W latach 50. i 60. uczestniczył w najważniejszych wystawach sztuki nowoczesnej. Fotografował miasta i przedmieścia, wnętrza swojej pracowni, tworzył również portrety oraz akty, wykonywał fotografie reportażowe, ale i eksperymentalne.

Szacowany na około 20 tys. negatywów zbiór fotografii Marka Piaseckiego trafił do Fundacji Archeologia Fotografii w 2017 r. i jest w trakcie opracowania.

| | |
|----|--------------------------|
| 6A | Zasób tradycyjny/cyfrowy |
|----|--------------------------|

zasób tradycyjny z bardzo niewielkim udziałem fotografii cyfrowych (nieopracowane)

| | |
|----|-----------------|
| 6B | Wielkość zasobu |
|----|-----------------|

Wielkość zasobu FAF jest bardzo trudna do oszacowania, obecnie Fundacja posiada prawie 54 tys. zdigitalizowanych obiektów (negatywy, pozytywy, dokumenty...) oraz

ok. 2,5 h filmów; prawdopodobnie drugie tyle stanowią materiały niezdigitalizowane i nieopracowane.

| | | |
|-------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|--|
| 6C | Formaty zapisu i charakter fizyczny zasobu | |
| Materiały oryginalne | | |
| rękopisy | x | |
| fotografie tradycyjne | x | |
| fotografie cyfrowe | x | |
| video analogowe | x | |
| video cyfrowe | | |
| nagrania dźwiękowe analogowe | | |
| nagrania dźwiękowe cyfrowe | | |
| dokumentacja elektroniczna (inna niż foto, audio lub video) | | |
| druki ulotne | x | |
| książki i czasopisma | x | |
| muzealia | x | |
| inne | rysunki i inne prace graficzne, makiety, czołówki do filmów | |
| Kopie cyfrowe | | |
| rękopisy | | |
| fotografie tradycyjne | x | |
| video analogowe | x | |
| nagrania dźwiękowe analogowe | | |
| druki ulotne | x | |
| inne | rysunki i inne prace graficzne, makiety, czołówki do filmów | |

| | |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| 7 | Działania podejmowane przez archiwum |
| 7A | Wystawy |
| <p>W trakcie swojej prawie dziesięcioletniej działalności Fundacja zorganizowała kilkadziesiąt wystaw fotografii (oraz innych materiałów) ze swoich archiwów. Wśród wystaw prezentowanych w Polsce znalazły się m.in. następujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Z. Dłubak, Krajobraz peryferyjny, grudzień 2008 r. – styczeń 2009 r., kuratorka: K. Lewandowska, • Z. Chomętowska, Poleskie mitologie, październik-listopad 2009 r., kuratorka: K. Puchała-Rojek, • T. Sumińska, Fabryka i Forma, kwiecień-maj 2010 r., kuratorka: M. Przybyło-Ibadullajev, • Z. Chomętowska, Leikarka, listopad-grudzień 2010 r., kuratorka: K. Puchała-Rojek, • Z. Chomętowska, M. Chrząszczowa, Kronikarki, wrzesień-listopad 2011 r., kuratorka: K. Lewandowska, • J. Bąkowski, P. Bosacki, 1 i 2, styczeń-luty 2012 r., kurator: K. Śwircz, • Z. Dłubak, Geometrie, luty-marzec 2012 r., kuratorka: K. Lewandowska, • Z. Chomętowska, Między kadrami. Fotografie Zofii Chomętowskiej z Polesia 1925-1939, czerwiec-wrzesień 2012 r., kuratorka: K. Puchała-Rojek, • S. Rogiński, Z. Dłubak, Gestykulacje, sierpień-wrzesień 2012 r., kurator: K. Lewandowska • W. Zamecznik, Jeśli zimową nocą podróżny, kwiecień-czerwiec 2013 r., kuratorka: K. Ziębińska-Lewandowska, • M. Chrząszczowa, Obuwie i galanteria, sierpień-wrzesień 2013 r., kuratorka: K. Ziębińska-Lewandowska, • Z. Chomętowska, Polska w podróży, grudzień 2013 r. – luty 2014 r., kuratorki: F. Schmitt, K. Puchała-Rojek, • T. Sumiński, Warszawa Nieoczywista, maj-czerwiec 2014 r., kuratorka: M. Przybyło-Ibadullajev, • W. Zamecznik, Warszawa nieoczywista, czerwiec-lipiec 2014 r., kuratorka: K. Puchała-Rojek, • Z. Chomętowska, Z. Dłubak, T. Sumiński, W. Zamecznik, Niewidzia(l)ne. Fotografie aktów z archiwów FAF, luty-marzec 2015 r., kurator: praca zbiorowa, • M. Hermanowicz, Pole walki, wrzesień-październik 2015 r., kuratorka: K. Puchała-Rojek, • M. Chrząszczowa, Nowa Warszawa, grudzień 2015 r. –styczeń 2016 r., kurator: M. Szymańska, • W. Zamecznik, Foto-graficznie, styczeń-kwiecień 2016 r., kuratorki: K. Puchała-Rojek, K. Ziębińska-Lewandowska, • D. Buczkowska, A. Grzeszykowska, P. Szypulski, J. Certowicz, Żywe archiwa, kwiecień-maj 2016 r., kuratorka: M. Szymańska (prace współczesnych artystów zainspirowane archiwami fotograficznymi), • J. Jastrzębski, Relacja. Przebudowa Mostu Poniatowskiego, maj-czerwiec 2017 r., kuratorka: M. Przybyło-Ibadullajev, | |

- A. Georgiew, Warstwy, maj-czerwiec 2017 r., kuratorzy: M. Łuczak, J. Sokołowski,
- Choreografia obrazów. Fotografia performatywna: Zbigniew Dłubak, Mariusz Hermanowicz, Antoni Zdebiak, wrzesień-październik 2017 r., kuratorki: K. Puchała-Rojek, M. Szymańska,
- M. Hermanowicz, Do czego może służyć fotografia?, listopad-grudzień 2017 r., kurator: T. Ferenc (patrz: załącznik nr 18),
- M. Piasecki, Mniej/więcej, styczeń 2018 r., kuratorzy: praca zbiorowa.

Fundacja organizowała wystawy w swojej siedzibie, ale również w innych galeriach czy muzeach, wielokrotnie również współuczestniczyła w organizacji wystaw zbiorowych (złożonych z materiałów pochodzących z różnych instytucji). Zdarzały się również wystawy zaaranżowane w przestrzeniach bezpośrednio związanych z twórcami, jak dawna pracownia Zbigniewa Dłubaka czy dawne mieszkanie Mariusza Hermanowicza. Swoje wystawy Fundacja prezentowała nie tylko w Warszawie, ale i poza stolicą, a także poza granicami kraju (Mińsk, Madryt, Lozanna, Paryż).

Fundacja Archeologia Fotografii organizuje także wystawy prac współczesnych fotografów.

W trakcie wystaw zawierających materiały archiwalne publiczności pokazywane są ich oryginały – jeśli Fundacja uzyska na to zgodę konserwatora, a w przestrzeni wystawowej panują odpowiednie warunki. Niekiedy na potrzeby wystaw wykonywane są reprodukcje oryginałów – wtedy w trakcie wystawy widoczna jest adnotacja o tym, że jest to wydruk współczesny.

Fundacja udostępniła również on-line, za pośrednictwem platformy Google Cultural Institute, trzy internetowe wystawy fotografii ze swoich archiwów (M. Chrzęszczowa, Warszawa 45-47; W. Zamecznik, Podróżnik; T. Sumiński, Fabryka).

| | |
|----|-------------------------------------------------------|
| 7B | Konferencje, spotkania, warsztaty, lekcje, wykłady... |
|----|-------------------------------------------------------|

Warsztaty

- warsztaty nt. konserwacji i przechowywania fotografii, luty i marzec 2009 r.,
- warsztaty dla seniorów pt. „Dawna fotografia w archiwum – teoria i praktyka”, 2010 r.,
- dwie edycje anglojęzycznych warsztatów pt. „ Preservation of Photographic Materials” dla przedstawicieli instytucji posiadających w swoich zbiorach fotografie, październik 2010 r.,
- warsztaty z archiwizacji i konserwacji starych fotografii w ramach festiwalu Warszawa Singera, wrzesień 2011 r.,
- warsztaty pt. „Co nowego ciekawego?” dla dzieci ze szkoły podstawowej, cel: krytyczna refleksja nad przestrzenią miasta, wykorzystanie zdjęć z archiwum Zofii Chomętowskiej, listopad 2011 r.,
- polsko-białoruskie warsztaty z archiwizacji fotografii historycznej, odbywające się w Siedzibie Fundacji, a także w Narodowym Archiwum Cyfrowym, Instytucie Sztuki PAN, Ośrodku Karta, grudzień 2011 r.,
- warsztaty pt. „Jak dbać o stare fotografie?” nt. podstaw konserwacji prewencyjnej, luty 2012 r. (warsztaty płatne),

- warsztaty dla młodzieży pt. „Powrót do przeszłości – czyli otwarcie stadionu X-lecia” – zajęcia z fotomontażu towarzyszące wystawie prac Zbigniewa Dłubaka, marzec 2012 r.,
- cztery edycje warsztatów nt. fotografii w archiwach instytucjonalnych i prywatnych, luty-maj 2012 r. (warsztaty płatne; możliwość pracy na fotografiach przyniesionych przez uczestników; wykład dot. podstaw konserwacji prewencyjnej + zajęcia praktyczne),
- warsztaty pt. „Animacja przez fotografię”, składające się z dwóch modułów: warsztatów dot. pracy z młodzieżą poprzez fotografię, dla nauczycieli, wychowawców z domów kultury, działaczy stowarzyszeń kulturalnych oraz fotografów; warsztatów dla młodzieży na temat fotografowania pejzażu miejskiego; październik 2012 r., Mińsk, Białoruś,
- warsztaty dla dzieci i dorosłych z fotomontażu i cyjanotypii oraz dwie edycje warsztatów nt. ochrony archiwów rodzinnych w Muzeum Literatury, listopad 2013 r.,
- warsztaty pt. „Warszawa wyobrażona” dla dzieci pow. 6 lat i opiekunów, wykorzystanie cyjanotypii wraz ze zdjęciami Tadeusza Sumińskiego, maj 2014 r.,
- warsztaty pt. „Myślimy książki” dotyczące tworzenia publikacji fotograficznych w oparciu o zdjęcia warszawskiej architektury lat 60 i 70. XX w., przeznaczone zwł. dla studentów uczelni artystycznych i fotograficznych, fotografów, animatorów kultury, archiwistów, kuratorów, czerwiec 2014 r.,
- warsztaty z cyjanotypii pt. „Od światła do obrazu” w Muzeum Warszawskiej Pragi, listopad 2015 r.,
- cykl warsztatów dla dzieci (5-8 i 8-10 lat) i dorosłych pt. „Widzi-mi-się” dotyczące czytania fotografii, w oparciu o materiały z archiwum FAF, październik 2016 r.,
- warsztaty pt. „Soplicowo archiwum” dla dziadków z wnukami (7-12 lat) w trakcie Festiwalu Tradycji Literackich w Muzeum Pana Tadeusza we Wrocławiu, warsztaty nt. fotografii pamięci i prowadzenia domowego archiwum, październik 2017 r.,
- warsztaty pt. „Widzi-mi-się” dla dzieci i dorosłych, oparte na wystawie fotografii M. Hermanowicza, grudzień 2017 r.,
- warsztaty polegające na pracy z fotografiami z archiwum Marka Piaseckiego, tworzenie wystawy jego prac, dla młodzieży, studentów i seniorów, październik 2017 r. – styczeń 2018 r.

Konferencje

- interdyscyplinarne seminarium pt. „Archiwalna gorączka. Archiwa współczesnej historii i sztuki w Polsce po 1989 r.” nt. badań archiwalnych w ich kontekście historycznym, artystycznym i kulturowym; współorganizatorzy: Instytut Historii Sztuki UW, Fundacja Ars Auro Prior, Dom Spotkań z Historią, listopad 2009 r.,
- interdyscyplinarna konferencja pt. „Archiwum jako projekt - poetyka i polityka (foto)archiwum”, poświęconą problemom oraz teorii archiwum i archiwizacji fotografii, wśród partnerów konferencji znalazły się Norsk Teknisk Museum, Dom Spotkań z Historią i Narodowe Archiwum Cyfrowe, maj 2011 r.,
- międzynarodowa konferencja naukowa pt. „Fotografia – Narracje muzealne” na temat obecności fotografii w muzeach, zorganizowana przez FAF we współpracy

z Muzeum Narodowym w Warszawie i Narodowym Instytutem Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów, październik 2013 r.

W 2010 r. Fundacja zapoczątkowała cykliczne dni otwarte pn. „Odkurzamy domowe archiwa”. Są to spotkania przedstawicieli Fundacji z osobami posiadającymi w swoich domowych archiwach fotografie. W trakcie konsultacji zainteresowani mogą zdobyć wiedzę na temat przechowywania domowych archiwów (w szczególności archiwalnych zdjęć). Spotkania odbywają się w ostatnią środę miesiąca (poza okresem wakacyjnym) oraz w trakcie różnorodnych eventów, jak np. Fotopolis EXPO, Piknik Naukowy Centrum Nauki Kopernik, Miesiąc Fotografii w Krakowie.

Fundacja Archeologia Fotografii organizowała także pokazy filmów wyprodukowanych przez Fundację, opartych na archiwalnych nagraniach pochodzących z archiwów Wojciecha Zamecznika („Dom na głowie”) oraz Zofii Chomętowskiej („Ja kinuję”).

Regularnie Fundacja organizuje różnego rodzaju spotkania związane z wystawami oraz wydawanymi publikacjami.

Ponadto Fundacja od lat jest odwiedzana przez studentów Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Warszawskiego oraz Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie w ramach zajęć akademickich. Studenci są zaznajamiani z posiadanymi przez Fundację materiałami i jej działalnością.

7C Gry, konkursy, turystyka archiwalna...

Wśród działań Fundacji znalazły się również gry i konkursy, organizowane jako wydarzenia dodatkowe związane zazwyczaj z wystawami; należały do nich:

- gra miejska dla dzieci powyżej 10 lat i dorosłych pt. „Mokotów Dłubaka”, w trakcie której uczestnicy przy pomocy map i formularzy, odnajdywali wskazane miejsca oraz rozwiązywali zadania i poszukiwali ukrytych zdjęć z archiwum Zbigniewa Dłubaka, czerwiec 2010 r.,
- gra terenowa dla gimnazjalistów pt. „Wklej Warszawę do zeszytu” zrealizowana wokół fotografii Zofii Chomętowskiej przedstawiających Warszawę z lat 1945-46, maj 2013 r.,
- gra terenowa pt. „Na ratunek redaktorom”, w trakcie której uczestnicy poznawali historię fotografii i historię Warszawy poprzez poszukiwane w Śródmieściu ukrytych fotografii, miejsc utrwalonych na zdjęciach oraz porównywanie widoków na fotografiach z obecnym kształtem miasta, październik 2016 r.,
- konkurs dla młodych projektantów (do 35 r.ż.) pn. „Zamecznik Now” na projekt plakatu towarzyszącego wystawie o tym samym tytule, inspirowanego twórczością Wojciecha Zamecznika, lipiec-wrzesień 2012 r.

7D Działalność wydawnicza

Fundacja prowadzi bardzo szeroką działalność wydawniczą, publikując m.in. albumy fotografii archiwalnych z fundacyjnego zasobu, katalogi wystaw, monografie na temat teorii i historii fotografii oraz materiały pokonferencyjne. Łącznie Fundacja wydała kilkadziesiąt pozycji, w nakładach od kilkudziesięciu, do kilku tysięcy sztuk (zazwyczaj kilkaset).

| | |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 7E | Inne |
| <p>Fundacja Archeologia Fotografii często bierze udział w różnorodnych przedsięwzięciach związanych z fotografią, historią sztuki, archiwistyką, szeroko pojętą popularyzacją nauki, jak np. Targi Fotopolis EXPO, Piknik Naukowy Polskiego Radia i Centrum Nauki Kopernik, Warsaw Gallery Weekend, Salon Zimowy.</p> | |

| | |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| 8 | Struktura i współpraca |
| 8A | Typ podmiotu |
| fundacja | |
| 8B | Sposób zarządzania |
| <p>W pracach Fundacji biorą udział pasjonaci i specjaliści, a archiwum, mimo iż w większości jest depozytem powierzonym Fundacji, a nie jej własnością, znajduje się w centrum ogromnej większości działań podejmowanych przez Fundację.</p> <p>W związku z rozwojem Fundacji i podejmowaniem się w ostatnich latach większych projektów organizacja w pewnym stopniu straciła posiadaną wcześniej elastyczność i ze względu na napięty grafik (wystaw, publikacji) nie jest w stanie tak szybko jak kiedyś odpowiadać np. na propozycje zaprzyjaźnionych instytucji i organizacji związane z organizacją wystaw – co związane jest z profesjonalizacją instytucji.</p> | |

| | |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|
| 8C | Instytucje współpracujące |
| <p>Wśród instytucji samorządowych Fundacja współpracuje zwłaszcza z Biurem Kultury Urzędu Miasta St. Warszawy.</p> <p>Ważnymi partnerami Fundacji są polskie i zagraniczne instytucje kultury, nauki i sztuki posiadające w swoich zbiorach fotografie (np. Żydowski Instytut Historyczny, Narodowe Archiwum Cyfrowe, Ośrodek KARTA, Zachęta Narodowa Galeria Sztuki, Muzeum Współczesne we Wrocławiu, Muzeum Sztuki Nowoczesnej, Muzeum Fotografii w Krakowie, Muzeum Warszawy, Muzeum Historii Żydów Polskich).</p> <p>Istotnym elementem funkcjonowania Fundacji jest również współpraca z licznymi organizacjami społecznymi (np. Fundacja Pola Magnetyczne, Towarzystwo Inicjatyw Twórczych "ę", kolektyw fotografów Sputnik Photos, Stowarzyszenie Stacja Muranów, Związek Polskich Artystów Fotografików w Warszawie, Stowarzyszenie Dokumentalistów „Droga”).</p> <p>W 2009 r., w ramach poszukiwania rozwiązań w pracy z archiwum fotograficznym przedstawiciele Fundacji odwiedzili Fotomuseum w Rotterdamie oraz Fundację Ligatus, Victoria & Albert Museum i Stanley Kubrick Archive w Londynie.</p> <p>W trakcie projektu „Długie życie fotografii” (2015-16) Fundacja współpracowała z norwesкими instytucjami zajmującymi się fotografią: Telemark Museum w Skien, Sogn</p> | |

og Fjordane Fylkesarkivet w Liekanger, University College Gjøvik i County Archive of Oppland w Lillehamer.

Regularnie odwiedzają Fundację goście z zagranicy, przedstawiciele różnych instytucji i organizacji związanych z fotografią i sztuką współczesną.

9 Finansowanie

Podstawowym sposobem utrzymania Fundacji są granty i dotacje od instytucji publicznych, państwowych i samorządowych (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Narodowy Instytut Audiowizualny, Instytut Książki, Instytut Adama Mickiewicza, Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów, Narodowe Centrum Kultury, Urząd Miasta St. Warszawy, Urząd Dzielnicy Mokotów, Marszałek Województwa Śląskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego). Fundacja otrzymała również dotację z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych, a także

W 2016 r. Fundacja realizowała projekt dotowany przez Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych (konkurs „Wspierania działań archiwalnych w zakresie niepaństwowego zasobu archiwalnego 2016 – priorytet digitalizacja”) związany z porządkowaniem i digitalizacją archiwum Zofii Chomętowskiej (tylko to archiwum Fundacja posiada na własność, w związku z czym tylko ono mogło stać się przedmiotem działań w ramach dotacji od NDAP).

Fundacja zdobywa środki finansowe również poprzez organizację odpłatnych warsztatów, digitalizację wykonywaną dla zewnętrznych instytucji/organizacji i osób prywatnych, sprzedaż reprintów wykonywanych z fotografii z zasobu Fundacji oraz częściowo poprzez sprzedaż publikacji (to zależy od sposobu ich dofinansowania).

Fundacja podejmowała również próby pozyskiwania prywatnych sponsorów, jest to jednak marginalna część jej dochodu na przestrzeni wszystkich lat działalności, a pozyskiwanie sponsorów okazało się być czasochłonne i mało efektywne.

Finansową sytuację Fundacji w ostatnim czasie znacznie poprawiła trzyletnia dotacja z Urzędu Miasta na prowadzenie miejsca dedykowanego fotografii, która była impulsem do zmiany lokalu na większy. Ponadto długoterminowy grant z MKiDN na digitalizację zapewnia ciągłość pracy Fundacji, której, jak zwykle w przypadku polegania na systemie publicznych dotacji i grantów, do tej pory brakowało.

10 Osoby zaangażowane w tworzenie archiwum

10A Liczba osób zaangażowanych

Obecnie w Fundacji zatrudnionych jest siedem osób (dwie przebywają na urloпах, dalej współpracują z Fundacją, choć w mniejszym stopniu; dwie mają umowę o pracę z pełnym etatem; trzy osoby pracują w oparciu o umowy cywilnoprawne).

Poza osobami zatrudnionymi w pracach Fundacji uczestniczą praktykanci (studenci) i stażyści (z Urzędu Pracy, w ramach staży z Narodowego Centrum Kultury, z zagranicznych programów stażowych), a także wolontariusze, jednak ich liczba jest niewielka (maksymalnie trzy osoby jednocześnie) ponieważ praca w Fundacji wymaga specjalistycznych umiejętności i wiedzy, w związku z tym opieka bardziej doświadczonych pracowników nad nowymi (i często rotującymi) wolontariuszami czy stażystami jest bardzo absorbująca.

Dodatkowo dla Fundacji pracują również „współpracownicy satelicy”, angażowani do różnych projektów, np. przy montażu wystaw, organizacji warsztatów lub promocji.

| | |
|-----|------------------|
| 10B | Pełnione funkcje |
|-----|------------------|

W Fundacji nie ma osoby wyznaczonej tylko do zajmowania się archiwum (archiwisty); każdy z pracowników (poza dwiema osobami odpowiedzialnymi za digitalizację – tzn. Maciejem Turczyniakiem i Janem Andermanem) zajmuje się jakimś artystą, a więc opracowuje jego archiwum, ale też pracuje nad nim merytorycznie lub współpracuje z osobą odpowiedzialną (wystawy, publikacje).

| | |
|-----|---------------------------|
| 10C | Typ współpracy z archiwum |
|-----|---------------------------|

| | |
|-------------|---|
| wolontariat | x |
|-------------|---|

| | |
|---------------|---|
| umowa o pracę | x |
|---------------|---|

| | |
|---------------------|---|
| umowa cywilnoprawna | x |
|---------------------|---|

| | |
|----------|---|
| praktyki | x |
|----------|---|

| | |
|------|---|
| staż | x |
|------|---|

| | |
|------|--|
| inne | |
|------|--|

| | |
|-----|------------------------------------|
| 10D | Sposoby pozyskiwania wolontariuszy |
|-----|------------------------------------|

Brak zaplanowanych sposobów pozyskiwania wolontariuszy

| | |
|----|---------------------------------|
| 11 | Gromadzenie zasobu archiwalnego |
|----|---------------------------------|

| | |
|-----|--------------------------------------|
| 11A | Kto zajmuje się gromadzeniem zasobu? |
|-----|--------------------------------------|

Za kontakty ze spadkobiercami odpowiada przede wszystkim prezeska Fundacji – Karolina Puchała-Rojek oraz w mniejszym stopniu wiceprezeski – Marta Przybyło-Ibadullajev i Marta Szymańska.

| | |
|-----|----------------------------------------------|
| 11B | Sposoby gromadzenia/docierania do darczyńców |
|-----|----------------------------------------------|

Archiwa trafiają do Fundacji przede wszystkim poprzez kontakty osobiste z twórcami oraz ich spadkobiercami, które wynikają z tego, iż osoby działające w Fundacji w dużej części są z wykształcenia historykami sztuki i znają te archiwa oraz rodziny artystów

(lub ich samych) w związku ze swoją pracą zawodową lub studiami uniwersyteckimi. W przypadku archiwum Wojciecha Zamecznika pracownicy Fundacji wiedzieli o istnieniu spuścizny po Zameczniku i o przechowywaniu jej w bardzo złych warunkach, więc sami starali się przekonać spadkobierców do przekazania archiwum pod opiekę Fundacji. W przypadku archiwum Andrzeja Georgiewa spadkobiercy sami zgłosili się do Fundacji.

W opinii informaterek spadkobiercy, którzy zaufali Fundacji (a zaufanie jest bardzo istotną częścią relacji z nimi) zdecydowali się na przekazanie archiwów właśnie FAF ponieważ styl pracy Fundacji gwarantuje „życie” archiwum – ciągłe wystawy, publikacje, warsztaty i inne wydarzenia wokół twórczości artystów, regularną, szczegółową pracę merytoryczną nad nimi – czego nie mogą zaoferować duże, państwowe instytucje.

Tylko archiwum Zofii Chomętowskiej jest własnością Fundacji. Pozostałe archiwa są w jej depozycie (związane jest to nie tylko z emocjonalnym przywiązaniem spadkobierców do tych materiałów, ale przede wszystkim z istotną wartością rynkową – pochodzą bowiem od znanych i cenionych artystów).

Fundacja zawsze stara się, aby przekazywane do jej zasobu archiwa były kompletne; mimo tych starań wielokrotnie spadkobiercy przekazywali spuścizny partiami, co znacznie komplikowało prace związane z opracowaniem archiwaliów.

11C Rejestracja wpływów

Wpływów do archiwum nie rejestruje się. Podstawą przyjęcia materiałów do zasobu Fundacji jest protokół spisany wraz ze spadkobiercą (jego szczegółowość zależy od spadkobiercy i stopnia uporządkowania archiwum artysty w momencie przekazania).

11D Selekcja materiałów

Podstawowym kryterium selekcji materiałów jest ich wartość z punktu widzenia historii sztuki, historii fotografii; chodzi zwłaszcza o wartość artystyczną, ale również w pewnej mierze walory dokumentacyjne.

Z zasady Fundacja stara się nie pracować z archiwami artystów wciąż jeszcze żyjących, ponieważ jest to trudne ze względu na ewentualne przywiązanie artysty do swoich materiałów. Fundacji zależy na dużej swobodzie pracy, a taka sytuacja, podobnie jak brak otwartości spadkobierców na sposoby pracy Fundacji, mogłaby znacznie utrudniać codzienne działania organizacji.

11E Czy przejmuje się oryginały, czy sporządza kopie?

Do archiwum włączane są (w większości w ramach depozytu) oryginały, z których Fundacja z czasem wykonuje dużej rozdzielczości kopie cyfrowe. W przypadku wycofania depozytu spadkobierca odbiera oryginały, ale Fundacja pozostaje dysponentem kopii (nie wydarzyła się do tej pory sytuacja wycofywania depozytu z zasobu Fundacji).

W przypadku zeszytów Zofii Chomętowskiej zawierających stykówki przedstawiające ruiny Warszawy i podpisy do nich, FAF wykonała ich kopie, a oryginały zostały

zwrócone rodzinie artystki w Argentynie (ze względu na ich duże przywiązanie emocjonalne do tych materiałów). Reszta archiwum pozostała w archiwum Fundacji jako jej własność.

| | |
|--------------|---------------------------------------|
| 11F | Zasady przyjęcia materiałów do zasobu |
| dar | x |
| depozyt | x |
| wypożyczenie | |
| inne | x (kopie zeszytów Chomętowskiej) |

| | |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|
| 12 | Przechowywanie zasobu archiwalnego |
| <p>W początkach istnienia Fundacji jej przedstawiciele odwiedzali inne europejskie instytucje posiadające archiwa fotograficzne, np. Fotomuseum w Rotterdamie, gdzie zdobywali wiedzę na temat postępowania z takimi materiałami, również w zakresie ich przechowywania, co w przypadku tak różnorodnego archiwum jest bardzo skomplikowane.</p> <p>W zasobie archiwum znajdują się materiały różnorodne ze względu na podłoże i technikę wykonania (negatywy nitro- i octanocelulozowe, negatywy szklane, diapozytywy¹¹, pozytywy na papierze, w tym stykówki¹², pozytywy na blasze, diapozytywy, albumy fotograficzne, filmy na różnych typach taśmy filmowej, rysunki, makiety do projektów, druki, w tym plakaty, rękopisy, maszynopisy). Taka niejednorodność w połączeniu z ogromną różnorodnością formatów materiałów – od małych, pojedynczych klisz negatywów do wielkoformatowych plakatów – generuje wiele trudności związanych z przechowywaniem archiwum.</p> <p>Jednym z problemów jest właśnie duża różnica formatów między materiałami, które informacyjnie znajdują się obok siebie, ale fizyczne przechowywanie ich razem może im zaszkodzić. Fundacja przechowuje takie materiały w opakowaniach dostosowanych do wielkości obiektów, stosując system odnośników zapisanych na kartonach (patrz: załącznik nr 19).</p> <p>W przypadku albumów odbitki nie są odklejane od podłoża; poszczególne karty albumów przechowywane są w kartonowych pudłach, zazwyczaj oddzielnie ułożone w obwolutach z bezkwasowego papieru (patrz: załącznik nr 20).</p> | |
| 12A | Warunki magazynowe |
| <p>Warunki magazynowe służące przechowaniu materiałów archiwalnych w Fundacji Archeologia Fotografii ewoluowały, w związku z rosnącym zasobem i zmianami siedzib</p> | |

¹¹ Diapozytywy to pozytywy transparentne, zwykle kolorowe, wykonane na błonie filmowej.

¹² Stykówki to odbitki przedstawiające klatki negatywu w ich naturalnej wielkości, bez powiększania, zazwyczaj zawierające kilka lub kilkanaście fotografii na jednej karcie; wykonuje się je w celu wybrania fotografii do powiększenia i odrzucenia części zdjęć.

– od pojedynczej szafy umieszczonej we wspólnej przestrzeni do pracy (w pierwszej siedzibie Fundacji) po bardzo dobrą sytuację w obecnej siedzibie – wydzielone pomieszczenie magazynowe na piętrze, bez okien, służące wyłącznie przechowywaniu archiwaliów i odnajdywaniu ich, a nie długotrwałej pracy.

Warunki klimatyczne w magazynie archiwalnym (temperatura i wilgotność) są przez Fundację monitorowane, ale obecnie nie są regulowane. W planach Fundacja ma wymianę drzwi do archiwum na przeciwpożarowe oraz wyposażenie go w klimatyzator, co umożliwiłoby manipulowanie warunkami klimatycznymi panującymi w pomieszczeniu.

| | |
|-----|----------------------|
| 12B | Sprzęt i wyposażenie |
|-----|----------------------|

Magazyn archiwalny (opisany na drzwiach słowem „Archiwum”) wyposażony jest w metalowe szafy z półkami, dwie szafki z wysuwanymi szufladami (do przechowywania materiałów wielkoformatowych), regały (patrz: załącznik nr 21) oraz ustawiony na środku pomieszczenia stół, na którym można położyć wyjęte z półek kartony i teczki.

Materiały przechowywane są przede wszystkim w bezkwasowych, archiwalnych pudłach różnych rozmiarów (w mniejszym stopniu używa się teczek – materiały aktowe znajdują się właściwie wyłącznie w archiwum Zbigniewa Dłubaka). Pojedyncze obiekty są następnie wkładane w poszetki lub obwoluty z bezkwasowego papieru, opisane odpowiednią sygnaturą (patrz: załącznik nr 22 i 23). Część materiałów przechowywana jest we wkładkach z melinexu (archiwalnej folii poliestrowej; patrz: załącznik nr 24).

Makiety umieszczono na sztywnym papierze muzealnym, unieruchamiając je rożkami z melinexu; są one następnie wkładane do papierowych obwolut umieszczanych w bezkwasowych kartonach (patrz: załącznik nr 25).

Niewielka część odbitek powystawowych przechowywana jest chwilowo w passe-partout, jednak taka metoda może narażać obiekty na naprężenia, a ponadto angażuje zbyt wiele przestrzeni magazynowej, dlatego materiały te zostaną z powrotem przepakowane do obwolut i kartonów.

Taśmy filmowe przechowywane są w metalowych puszkach służących do archiwizacji filmów.

Cyfrowe kopie materiałów archiwalnych przechowywane są w trzech miejscach: na dyskach zewnętrznych, na dysku głównego komputera Fundacji oraz na macierzy dyskowej znajdującej się w siedzibie FAF. Kopie wszystkich zdigitalizowanych materiałów (skany wyjściowe, na bieżąco aktualizowane) znajduje się również poza Fundacją, w mieszkaniu jednego z pracowników. Ponadto kopie wykonywane w ramach dofinansowania z instytucji zewnętrznych zostały przekazane do tychże instytucji.

| | |
|-----|-----------------|
| 12C | Dodatkowe uwagi |
|-----|-----------------|

W kwestiach związanych z przechowywaniem zasobu archiwalnego Fundacja regularnie konsultuje się ze specjalistami – konserwatorami, przede wszystkim z Moniką Supruniuk z Filmoteki Narodowej i Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

Fundacja często zleca prace konserwatorskie nad najbardziej zniszczonymi obiektami. Konserwację wykonują zewnątrzni specjaliści, osoby pracujące w Fundacji nie podejmują się napraw obiektów.

Część materiałów z archiwów Z. Dłubaka i T. Sumińskiego przechowywana jest w domach spadkobierców; jest to dla Fundacji mniej wygodne, ale częściowo ją odciąża (jeśli chodzi o użycie przestrzeni magazynowej).

13 Opracowanie zasobu archiwalnego

Sposoby opracowywania materiałów przechowywanych przez Fundację Archeologia Fotografii wypracowywano z czasem, m.in. dzięki konsultacjom z zagranicznymi instytucjami w początkowych latach istnienia Fundacji (Fotomuseum w Rotterdamie, Fundacja Ligatus, Victoria & Albert Museum, Stanley Kubrick Archive w Londynie). Każde archiwum jest specyficzne, więc zastosowane metody różnią się nieznacznie zależnie od charakteru konkretnej grupy materiałów, pozostają jednak niezmiennie w swoich podstawowych założeniach.

Ze względu na sposób pozyskiwania materiałów (częste przekazywanie archiwów w partiach) oraz projektowy system działania organizacji opracowanie zasobu archiwalnego w Fundacji Archeologia Fotografii ma specyficzny charakter. Większość zdobywanych przez Fundację dotacji i grantów nie jest przeznaczona konkretnie na opracowanie archiwalne przechowywanych materiałów (wyjątkiem był projekt finansowany przez NDAP, w trakcie którego opracowano i zdigitalizowano archiwum Z. Chomętowskiej). Opracowanie odbywa się przy okazji projektów związanych z wystawami, publikacjami czy digitalizacją materiałów archiwalnych, dlatego zasób archiwum opracowuje się fragmentami, a opracowanie zawsze związane jest z tworzeniem cyfrowych kopii materiałów i udostępnianiem ich (oraz wprowadzeniem informacji o nich do bazy). Nie wykonuje się opracowania całych zespołów archiwalnych, aby potem, w dalszej kolejności je zeskanować; raczej wykonuje się opracowanie jednocześnie z digitalizacją lub niekiedy digitalizacja wyprzedza opracowanie i opis (oznacza to również, że w bazie danych (patrz: sekcja 13A – Pomoce informacyjno-ewidencyjne) widnieją wyłącznie rekordy zawierające i opis obiektu, i jego cyfrową wersję). Taki system pracy jest wymuszony również przez fakt, że opracowanie negatywów fotografii możliwe jest właściwie wyłącznie po ich zeskanowaniu (pracuje się wtedy na cyfrowej, kolorystycznie odwróconej i powiększonej kopii).

Wyjątkiem w dotychczasowej pracy Fundacji jest archiwum A. Georgiewa, w którym wszystkie odbitki najpierw zostały w całości uporządkowane i opisane, a dopiero obecnie są skanowane.

W efekcie poszczególne partie archiwum różnią się poziomem opracowania, który najwyższy jest w przypadku archiwów Z. Chomętowskiej, Z. Dłubaka i W. Zamecznika.

Archiwa trafiają do Fundacji będąc w różnym stopniu uporządkowane przez twórcę, od kompletnego chaosu po wysoki stopień organizacji i opisu. Porządek nadany przez artystę może być dużą pomocą dla Fundacji, ale jednocześnie wprowadza pewne problemy, jak kwestię, czy zostawiać nadane przez twórcę sygnatury w ramach sygnatur Fundacji (co komplikuje opis). Trzeba też zachować dużą czujność i uważać

na błędy popełniane przez artystów, jak np. nieprawidłowa datacja fotografii lub zawartość opakowania niezgodna z opisem na nim.

Pracą merytoryczną z archiwami (tj. ich porządkowaniem, opisywaniem, organizowaniem wystaw, tworzeniem publikacji) zajmują się wszyscy pracownicy poza dwiema osobami odpowiedzialnymi w Fundacji za digitalizację. Zazwyczaj jedna osoba zajmuje się szczegółowo pracą nad archiwum jednego artysty, jednak nadzór nad pracami nad archiwum ma zawsze jedna z osób z Zarządu Fundacji.

Sam proces porządkowania archiwum zakłada przede wszystkim zidentyfikowanie cykli fotograficznych i uporządkowanie fotografii w ramach tych cykli (podział ten nie jest odzwierciedlony w sygnaturze), co wymaga znajomości życiorysu i twórczości danego fotografa.

O skomplikowanym procesie opracowania fotografii z archiwum Zbigniewa Dłubaka czytamy:

Udało się nam uporządkować m.in. dwie obszerne serie: Desymbolizacje (1978) i Gestykulacje (1970-1978). Każda z nich składa się z ponad stu fotografii podzielonych na sekwencje liczące od dwunastu do dwudziestu elementów. Różnice między fotografiami są niewielkie. Podstawowym problemem w pracy nad tym materiałem było odtworzenie kolejności sekwencji.

Dłubak najczęściej wystawiał swoje fotografie w pionowych pasach lub na czworokątnych planszach w całości zapełnionych przez fotografie. Podklejał odbitki na płótnie, tak by dotykały się krawędziami (Desymbolizacje) lub sklejał scotch'em wzdłuż brzegów (Gestykulacje), niekiedy przyklejał je bezpośrednio do ściany, tak by arkusze papieru nachodziły na siebie (Ikonosfera I). Kiedy porównywanie awersów zawodzi, praca nad ustaleniem sekwencji w danym cyklu polega właśnie na oglądaniu rewersów: resztki starego kleju (zanim zostaną usunięte przez konserwatora), ślady taśmy klejącej czy odręczne oznaczenia Dłubaka, wskazują kierunki fotografii i sugerują datę powstania, kolejność w cyklu.

Pomocne okazuje się oglądanie dokumentacji wystaw Dłubaka pod lupą. Sposób ekspozycji zdjęć właściwie nie zmieniał się, niezależnie od tego czy wystawa była pokazywana w muzealnej instytucji czy klubowej sali w małym mieście.¹³

W trakcie pracy nad archiwum materiały są również przepakowywane do bezpiecznych dla archiwaliów opakowań (patrz: sekcja 12 – Przechowywanie zasobu archiwalnego oraz 12B – Sprzęt i wyposażenie). W procesie opracowania archiwalnego należy również opisać fotografie – nadając im odpowiednie sygnatury, uściślając datę wykonania, przedstawione osoby i obiekty, miejsce wykonania etc. Informacje te wpisywane są do bazy danych (patrz: sekcja 13A – Pomoce informacyjno-ewidencyjne).

Zdarza się, że w trakcie opracowania archiwów pracownicy Fundacji korzystają z pomocy innych specjalistów z zakresu historii sztuki i fotografii, np. pracowników Muzeum Literatury w Warszawie oraz Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Warszawskiego.

Opracowaniu poddawane są poszczególne obiekty/dokumenty – negatyw, odbitka, fotografia, makieta, rysunek, etc. Warto zaznaczyć, że negatyw i wykonane z niego odbitki mają różne sygnatury – są osobnymi dokumentami/rekordami w bazie; odbitki wykonane z tego samego negatywu, identyczne lecz w innym rozmiarze mają taką samą sygnaturę, uzupełnioną tylko numerem odbitki. Inne wykadrowanie tego samego

¹³ K. Kucharska, *Zakończona digitalizacja pozytywów Dłubaka*, <http://faf.org.pl/pl/node/1697> [02.03.2018].

obrazu powoduje nadanie nowej sygnatury (patrz też: sekcja 13C – Sposób sygnowania materiałów).

Problemem w trakcie opracowania okazały się być stykówki, które na jednej karcie papieru fotograficznego zawierają wiele fotografii (patrz: załącznik nr 26). Rodziło to pytanie o to, co powinno być jednostką opisu – pojedynczy obraz (fotografia) czy pojedyncza karta (arkusz z kilkoma/kilkunastoma fotografiami). Problem ten rozwiązywano na różne sposoby w różnych archiwach.

13A Pomoce informacyjno-ewidencyjne

Podstawową pomocą archiwalną w Fundacji Archeologia Fotografii jest baza danych dostępna on-line na stronie Fundacji. Obecnie jednak często jest ona niedostępna z powodów technicznych, a Fundacja przygotowuje nową odsłonę bazy, która ma ukazać się w kwietniu 2018 r.

Dzięki uprzejmości informaterek uzyskałam możliwość dostępu do obu baz danych – poniżej zamieszczam ich omówienie.

Stara baza danych

Obecnie funkcjonująca baza danych została uruchomiona w grudniu 2009 r., oparta jest o stosowany w bibliotekach system Midas. Zawiera ona opis archiwów następujących artystów: Janusz Bąkowski, Zofia Chomętowska, Maria Chrzęszczowa, Zbigniew Dłubak, Mariusz Hermanowicz, Jerzy Lewczyński, Wojciech Zamecznik i Tadeusz Sumiński.

Po wejściu w link z nazwiskiem danego fotografa baza przekierowuje użytkownika do listy poszczególnych obiektów (brak opisu na poziomie poszczególnych archiwów fotograficznych/zespołów/zbiorów). W tym miejscu widać miniaturkę obiektu, imię i nazwisko fotografa z latami życia, sygnaturę archiwalną oraz datowanie.

Kliknięcie w opis przenosi do pełnej informacji o obiekcie, na którą składają się następujące pola:

- autorstwo
- data (zazwyczaj roczna, z wyszczególnieniem czy chodzi o datację negatywu czy pozytywu)
- format
- materiał (zazwyczaj powielenie informacji nt. techniki, jak odbitka, negatyw, pozytyw, diapoztyw...)
- technika (np. „negatyw czarno-biały octanocelulozowy”, „negatyw kolorowy”, „pozytyw, odbitka czarno-biała, bromowo-srebrowa, papier”, „taśma video”)
- osoby i obiekty na fotografii lub opis obiektu
- słowa kluczowe
- depozyt („Fundacja Archeologia Fotografii”)
- własność (imię i nazwisko właściciela – spadkobiercy)
- stan zachowania
- oznaczenia autorskie (informacje o oznaczeniach wykonanych na rewersie lub opakowaniu, np. „papierowe opakowanie, czarnym piórem: »Warszawa, luty 63«, »834«, niebieskim piórem »Sumiński«, ołówkiem »3«, „Długopisem na kopercie: Warszawa, sierpień 58, Jeziora 7-20 VII 58, 205”)

- uwagi (np. „numer Sumińskiego 834”, „Odbitka naklejona na kartę z albumu. W tym miejscu znajduje się obecnie Ambasada Rosyjska”, zdarzają się również odniesienia do innych sygnatur)
- autor dokumentu (inicjały autora wpisu w bazie, ewentualnie również roczna (czasem miesięczna) data wykonania wpisu)
- instytucja (skrót nazwy Fundacji – FAF)

Niekiedy oprócz pola „format” pojawia się też pole „wymiary”, oba zawierają bardzo podobne informacje, w przypadku jednego z nich często zaokrąglone do pełnych centymetrów). Rzadko pojawiają się też takie elementy opisu jak: cykl oraz ilość odbitek. W przypadku pól dotyczących treści materiału („osoby i obiekty na fotografii” oraz „opis obiektu”) występuje jedno z nich lub oba jednocześnie.

W prawej części strony poświęconej pojedynczemu obiektowi znajduje się skan obiektu, a w przypadku filmów jeden kadr z filmu (większy niż miniaturka, lecz nie wielkoformatowy), a pod nim sygnatura archiwalna (patrz: załącznik nr 27).

Nowa baza danych

Nowa baza danych jest częścią projektu Wirtualne Muzeum Fotografii realizowanego w latach 2016-18 w ramach programu Kultura Cyfrowa Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Z bazy tej mają korzystać również inne, poza FAF, instytucje i organizacje przechowujące w swoich zbiorach fotografie (Stowarzyszenie Dokumentalistów „Droga”, Żydowski Instytut Historyczny, Fundacja „Pola Magnetyczne”, Fundacja dla Filmu i Fotografii, w przyszłości być może również kolejne placówki). Baza danych jest autorskim projektem Fundacji Archeologia Fotografii (za programowanie odpowiedzialny jest Maciej Turczyniak, pracownik FAF).

W nowej bazie danych pojawia się opis na poziomie archiwum. W obecnym momencie (marzec 2018 r., wciąż trwają prace nad kształtem bazy danych) zawiera on następujące pola (nazwy pól podane w oryginalnym brzmieniu):

- sygnatura (numer kolejny archiwum)
- tytuł/nazwa
- o archiwum (dzieje zespołu/serii)
- bezpośrednie źródło pochodzenia
- miejsce przechowywania oryginałów
- dopływ materiałów archiwalnych
- miejsce przechowywania kopii
- sposób archiwizacji
- informacja o selekcji i brakowaniu
- autorzy w archiwum
- uwagi do datowania
- zakres czasowy
- rozmiar/wielkość
- kolekcje/wystawy
- w kolekcjach
- publikacje i nagrody
- wystawy
- prawa autorskie i udostępnianie
- własność
- udostępnianie/licencja

- prawa autorskie
- warunki publikacji
- autor opisu
- reguły opisu
- data sporządzenia opisu
- uwagi archiwisty

Podobnie, jak w poprzedniej bazie danych, poszczególne rekordy opisują pojedyncze obiekty. U góry strony umieszczony jest skan obiektu, pod nim znajdują się następujące pola opisu:

- autor
- seria
- tytuł
- szczegóły datowania
- sygnatura
- dawna sygnatura
- data
- opis (np. „Makieta do czołówki filmowej »Biały niedźwiedź«, „Urszula Czartoryska”, „Warszawa. Budowa osiedla na Ursynowie. Chłopiec bawiący się na podwórku”, „studium do projektu; rower wiszący na drzewie; na pierwszym planie widoczny pies; sesja wykonana w Mięćmierzu nad Wisłą”)
- oznaczenia autorskie (np. „Na rewersie pieczęć autorska: Wojciech Zamecznik; Warszawa ul. Narbutta nr 22 m. 28”, „Warszawa – październik 59; A B C D → Urszula Czartoryska, Elżbieta Tejchman; E. Dłubak, Lach, Oseka”, „DIA; Ursynów budowa kolor”)
- rodzaj nośnika (np. błona fotograficzna, papier)
- typ obiektu (np. negatyw, diapozytyw, pozytyw, czołówki, rysunek, malarstwo, kolaż)
- wymiary obiektu
- ilość pozostałych odbitek
- wymiary obrazu
- wymiary pozostałych odbitek
- uwagi do techniki
- kategorie (np. fotografia dokumentalna, fotografia architektury, fotografia portretowa, fotografia rodzinna, fotografia konceptualna)
- indeks miejsc
- indeks osób
- indeks obiektów (np. architektura, krajobraz, osiedle, dziecko, chłopiec, mieszkanie, kobieta, portret, rower, drzewo, pole, gałęzie, pies, makieta, grafika, wystawiennictwo, design, polski pawilon)
- udostępnianie („W celu otrzymania informacji o zasadach udostępniania prosimy o kontakt: fundacja@faf.org.pl”)
- prawa autorskie (nazwisko spadkobiercy, po ukośniku skrót nazwy Fundacji)
- miejsce przechowywania
- warunki publikacji („W celu otrzymania informacji o zasadach udostępniania prosimy o kontakt: fundacja@faf.org.pl”)
- własność (imię i nazwisko spadkobiercy)
- stan zachowania

- warunki reprodukcji („W celu otrzymania informacji o warunkach reprodukcji prosimy o kontakt: fundacja@faf.org.pl”)
- wystawy
- publikacje/nagrody

Baza danych wciąż jest w budowie, dlatego duża część pól pozostaje pusta. Ponadto w poprzedniej bazie danych było zdecydowanie mniej pól opisu; rekordy importowane z poprzedniej bazy będą miały wiele nieuzupełnionych pozycji. Archiwa opracowane w okresie funkcjonowania nowej bazy i wpisywane do niej będą zawierać więcej uzupełnionych informacji.

Poniżej opisu archiwalnego znajdują się miniaturki innych obiektów, sugerowanych do odwiedzenia przez użytkownika na podstawie danych opisujących oglądany wcześniej obiekt. Umożliwia to swobodne prowadzenie użytkownika po materiałach zawartych w bazie, dając mu możliwość samodzielnego eksplorowania archiwum.

Baza zawiera moduł wyszukiwania prostego poprzez słowa kluczowe, tzw. *elastic search* – a więc również odmian wpisanych w wyszukiwarce słów. Baza posiada również możliwość zawężania wyników wyszukiwania poprzez filtry: według archiwum (zespołu/artysty), rodzaju materiału i typu obiektu. Możliwe będzie również wyszukiwanie zaawansowane (obecnie niewidoczne).

Do rekordów z bazy prowadzą również zawarte na stronie Wirtualnego Muzeum Fotografii tematyczne artykuły, ilustrowane materiałami archiwalnymi; ich kliknięcie przenosić ma do rekordu w bazie.

Spisy w archiwum Z. Dłubaka

W przypadku archiwum Zbigniewa Dłubaka Fundacja stworzył również dodatkowe pomoce archiwalne głębią opisu sięgające poszczególnych dokumentów.

Do części dokumentowej archiwum Dłubaka zawierającej m.in. korespondencję, rękopisy i maszynopisy prac teoretycznych, referaty i wystąpienia, stworzono dostępne on-line na stronie Fundacji spisy dokumentów dla poszczególnych teczek (są one również włożone na początek teczek, które opisują). Spisy te zawierają następujące informacje: tytuł spisu i teczki, tytuł dokumentu, data, sposób zapisu, liczba kart i ew. liczba egzemplarzy.

Z kolei dla części fotograficznej (artystycznej) spuścizny stworzono spisy zawartości poszczególnych pudeł archiwalnych. Spis taki zawiera następujące informacje:

- występujące w danej teście sygnatury (od... do...)
- imię i nazwisko twórcy oraz lata życia
- nazwa cyklu i daty jego realizacji
- sygnatura obiektu
- format
- opis, data powstania

Opis każdego obiektu zawiera również niewielką „wglądówkę”.

Ze względu na bezpieczeństwo przechowywania materiałów, są one ułożone w pudełkach od największych (na dole) do najmniejszych (na górze), czasami układ ten nie odzwierciedla zatem układu informacyjnego ukazanego na spisie zawartości pudeła.

ZoSIA

Od roku 2013 Fundacja wpisywała część rekordów do wydanego przez Narodowe Archiwum Cyfrowe Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej (ZoSIA). Łącznie wprowadzono ok. 10 tys. rekordów. Nie są one jednak widoczne w serwisie szukajwarchiwach.pl ze względu na trudności techniczne.

13B | Struktura zasobu archiwalnego

Zasób archiwalny Fundacji Archeologia Fotografii podzielony jest według artystów – na archiwa, którym nadano numer kolejny.

Wewnątrz archiwów poszczególnych artystów fotografie uszeregowane są (w miarę możliwości) według cykli fotograficznych (podział ten nie odzwierciedla się w sygnaturze), a w ich ramach chronologicznie. Poza tym materiały podzielone są ze względu na technikę zapisu na negatywy, pozytywy, diapozytywy, albumy, czołówki, druki, filmy, makiety i prace graficzne (rysunek, malarstwo, kolaż). Podział ten odzwierciedlony jest w sygnaturze poprzez oznaczenie literowe.

Ponadto archiwum Zbigniewa Dłubaka oprócz części artystycznej zawiera część dokumentową, podzieloną na działy, a w ich ramach na teczki (niektóre działy składają się tylko z jednej teczki; w tym wypadku nazwa działu jest również tytułem teczki).

Struktura zasobu archiwalnego w podziale na archiwa poszczególnych artystów (z uwzględnieniem podziałów wewnątrz archiwum Z. Dłubaka) przedstawia się następująco:

01 – archiwum Zbigniewa Dłubaka

- część artystyczna
- część dokumentowa
 - I. Maszynopisy, odczyty
 - II. Rękopisy
 - III. Wywiady, teksty o Z. Dłubaku
 - IV. „Zbigniew Dłubak. Wybrane teksty o sztuce 1948–1977” – materiały przygotowawcze
 - V. Tłumaczenia tekstów Z. Dłubaka
 - VI. Prace magisterskie o Z. Dłubaku
 - VII. Wystawy – materiały przygotowawcze
 - VIII. Seminarium Warszawskie
 - IX. „Sztuka jako działanie w kontekście rzeczywistości”, 11-17 lipca 1977, Galeria Remont, Warszawa, konferencja międzynarodowa
 - X. Dydaktyka
 - XI. Zawodowe
 - XII. Osobiste

02 – archiwum Zofii Chomętowskiej

03 – archiwum Janusza Bąkowskiego

04 – archiwum Zofii Chrzęszczowej

06 – archiwum Jerzego Lewczyńskiego

07 – archiwum Wojciecha Zamecznika

- 08 – archiwum Tadeusza Sumińskiego
- 11 – archiwum Mariusza Hermanowicza
- 12 – archiwum Jana Jastrzębskiego
- 13 – archiwum Antoniego Zdebiaka
- 14 – archiwum Marka Piaseckiego
- 15 – archiwum Andrzeja Georgiewa

Brakujące numery (05, 09, 10) były przyporządkowane do archiwów, z którymi Fundacja pracowała, z różnych względów, krótkoterminowo, przy okazji wcześniejszych projektów.

13C Sposób sygnowania materiałów

Obecnie nadawane przez Fundację sygnatury mają następujący kształt:

07-N-02860,

gdzie cyfra na początku oznacza numer archiwum artysty, litera w środku odzwierciedla rodzaj materiału, a kolejny numer – pozycję danego dokumentu w ramach poprzedniej grupy (sygnatura powyżej to negatyw numer 2860 w archiwum Wojciecha Zamecznika). Każda grupa materiałów podzielona ze względu na technikę zapisu ma odrębną numerację.

Literowe oznaczenia stosowane w sygnaturach:

- N – negatyw
- A – pozytyw
- E – diapozytyw
- K – album
- G – czołówka
- C – druk
- H – makieta
- V – film
- B – rysunek, malarstwo, kolaż
- D – symbol stosowany w pierwszych latach pracy Fundacji, oznaczał „dokumentację” – czyli fotografie czysto dokumentacyjne; z czasem zrezygnowano z tego oznaczenia

Dodatkowo sygnaturę może uzupełniać dodany po ukośniku numer odbitki, jeśli jest ich więcej niż jedna. Po ukośniku widnieje wtedy np. 2-5 – co oznacza drugą odbitkę z pięciu.

W przeszłości Fundacja stosowała bardziej skomplikowaną sygnaturę, która zawierała również oznaczenie formatu obiektu. Wtedy przykładowa sygnatura wyglądała następująco:

01-A-05-00814,

gdzie 05 było oznaczeniem formatu (01 oznaczało format najmniejszy – cyfra rosła wraz z wielkością materiału). Powyższa sygnatura wskazuje na dość dużą odbitkę z archiwum Z. Dłubaka.

Fotografie znajdujące się w albumach mają dłuższą sygnaturę, np.

04-K-021-04-A-02-00216,

gdzie powtórzone dwukrotnie 04 oznacza archiwum Z. Chrząszczowej (w niektórych archiwach numer oznaczający archiwum występuje tylko raz, na początku sygnatury), K oznacza album, 021 – numer kolejnej karty z albumu, A – odbitkę, 02 – rozmiar odbitki, 00216 – numer kolejny odbitki w ramach wszystkich odbitek w archiwum Chrząszczowej. Karta z albumu jest również osobnym obiektem w bazie i w tym wypadku ma sygnaturę 04-K-021 (patrz: załącznik nr 28).

Sposób nadawania sygnatur w ramach poszczególnych archiwów niekiedy się różni, zawsze jednak taki sam pozostaje początkowy kształt sygnatury – dwucyfrowe oznaczenie archiwum oraz litera odnosząca się do techniki wykonania.

W archiwum Marka Piaseckiego przykładowa sygnatura wygląda następująco:

14-N-00073-00014.

Archiwum to zostało do Fundacji przetransportowane w oryginalnych kopertach (albumach) na negatywy – środkowy numer w sygnaturze jest właśnie oznaczeniem tego oryginalnego porządku (tu: negatyw nr 14 z albumu/koperty nr 73).

W przypadku archiwum dokumentowego Z. Dłubaka (nie jest ono wprowadzone do baz on-line) sygnatura teczki składa się z cyfry rzymskiej oznaczającej dział archiwum (patrz: sekcja 13B – Struktura zasobu archiwalnego) oraz kolejnej cyfry arabskiej, oznaczającej kolejną teczkę w ramach danego działu.

Sygnatury nanoszone są na poszetki i obwoluty, w których przechowywane są materiały (patrz: załącznik nr 23) oraz na pudła archiwalne (wtedy na pudłach widnieje informacja o zakresie sygnatur materiałów przechowywanych w danym pudle, często również uzupełniona dodatkowymi informacjami, jak nazwisko fotografa, typ materiałów, tytuł cyklu itp.; patrz: załączniki nr 19 i 29).

W przypadku archiwum dokumentowego Z. Dłubaka teczka opisana jest poprzez naniesienie na nią sygnatury oraz imienia i nazwiska twórcy, nazwy działu dokumentów oraz tytułu teczki.

13D Stosowanie materiałów pomocniczych

W pracach z archiwami fotograficznymi Fundacja korzystała m.in. z wiedzy i doświadczenia zagranicznych instytucji posiadających fotografie, które pracownicy Fundacji odwiedzali i których prace i rozwiązania mieli okazję obserwować.

Tworząc nową bazę danych pracownicy Fundacji stosowali międzynarodowe standardy opisu archiwalnego – ISAD i ISAAR.

13E System informacyjny

Fundacja stworzyła własny system informacyjny służący opisowi archiwaliów, którego specyfika przejawia się zwłaszcza w strukturze archiwum oraz sposobach sygnowania materiałów. Obecnie system informacyjny FAF jest w fazie przemiany – przejścia ze starej bazy danych (opartej o biblioteczny system Midas) do nowej – projektowanej od początku na potrzeby Fundacji, ale jednocześnie kompatybilnej ze standardem ISAD.

| | |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| 13F | Dodatkowe uwagi |
| <p>Na obecnym etapie pracy nad systemem informacyjnym Fundacji Archeologia Fotografii (programowanie nowej bazy danych) zachodzi potrzeba pogodzenia specyficznego dla Fundacji sposobu opracowania archiwum (jego struktury i systemu sygnatur) z międzynarodowymi standardami opisu archiwalnego, które mają być spełnione w nowej bazie danych.</p> | |

| | | |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|---|
| 14 | Udostępnianie zasobu archiwalnego | |
| <p>Podstawowym sposobem udostępniania materiałów z archiwów Fundacji Archeologia Fotografii jest ich udostępnianie on-line – w szczególności poprzez bazę danych. Obecnie stosowana baza danych, do której można wejść z poziomu strony internetowej Fundacji, często sprawia problemy techniczne i jest awaryjna. Przygotowywana jest nowa wersja bazy danych, w ramach Wirtualnego Muzeum Fotografii, w którym znajdują się również materiały z innych placówek przechowujących fotografie. Jej publiczna premiera planowana jest na kwiecień 2018 r. W serwisie ma znaleźć się ponad 22 tys. obiektów z łącznie pięciu instytucji oraz 35 tys. skanów wykonanych przez Fundację w latach 2008-16.</p> <p>Ponadto Fundacja regularnie publikuje na swojej stronie WWW tematyczne przeglądy części materiałów z archiwów, które akurat są opracowywane przez pracowników Fundacji.</p> <p>Digitalizacja jest bardzo ważnym elementem działalności Fundacji. FAF stosuje najwyższej klasy sprzęt, profesjonalne standardy digitalizacji, posiada wydzieloną pracownię służącą wykonywaniu cyfrowych kopii zarówno z materiałów transparentnych, jak i nieprzezroczystych (patrz: załącznik nr 30). Wykonywanie kopii dużej rozdzielczości z materiałów przechowywanych przez Fundację ma znaczenie również ze względu na status tych obiektów, które (poza archiwum Chomętowskiej) są Fundacji przekazane w ramach depozytu, a nie daru. W momencie wycofania depozytu przez właścicieli (spadkobierców artystów) Fundacja wciąż pozostaje posiadaczem wykonanych kopii i może nimi dysponować (choć w takim wypadku nie będzie miała licencji na prawa autorskie).</p> <p>Fundacja jest również otwarta na udostępnianie archiwaliów na miejscu, w siedzibie FAF, choć takich użytkowników nie ma wielu. Fundacja nie dysponuje oddzielną pracownią naukową, obecnie (ze względu na niedawną przeprowadzkę) nie zaaranżowano jeszcze miejsca do pracy dla korzystających. Mimo tego pracownicy Fundacji są otwarci na użytkowników odwiedzających siedzibę organizacji.</p> | | |
| 14A | Sposoby udostępniania | |
| | on-line | x |
| | na miejscu | x |
| 14B | Kwerendy archiwalne | |

Pracownicy Fundacji wykonują wiele kwerend od zewnętrznych zleceniodawców, związanych z komercyjnymi publikacjami, publikacjami naukowymi, projektami edukacyjnymi czy kulturalnymi. Kwerendy są bezpłatne.

14C Ocena dostępności i ograniczenia w dostępie

W tej chwili (marzec 2018 r.) dostęp do materiałów archiwalnych Fundacji w Internecie jest znacznie ograniczony z powodu awaryjności bazy danych. Stan ten z pewnością znacznie poprawi się w momencie udostępnienia szerokiej publiczności poprawnie działającej nowej bazy danych w ramach Wirtualnego Muzeum Fotografii.

14D Liczba użytkowników

Około 10 osób rocznie (w przypadku udostępniania na miejscu).

Brak danych w przypadku udostępniania on-line (obecnie używana stara baza jest awaryjna, a nowa wciąż w trakcie przygotowania).

Strona internetowa Fundacji w ciągu ostatniego roku miała ponad 375 tys. odsłon.

14E Rodzaje użytkowników

W przypadku korzystania z materiałów na miejscu są to przede wszystkim profesjonaliści związani z historią sztuki, historią fotografii i zawodową fotografią, kuratorzy wystaw, badacze i studenci.

14F Sposób rejestrowania udostępnień

brak

15 Problemy

Podstawowym problemem w działalności Fundacji Archeologia Fotografii wskazywanym przez informatorki jest oparcie pracy na niestabilnym systemie grantowym. Tak wypowiedziała się o tym prezeska Fundacji, Karolina Puchała-Rojek:

Zadajemy sobie pytania, czy my rzeczywiście powinniśmy to tak robić [czy jesteśmy idealną instytucją do opieki nad archiwami]. Zdajemy sobie sprawę, że mamy bardzo cenne archiwa, które właściwie powinny się znajdować pod opieką instytucji o stałym finansowaniu. Jesteśmy NGO-sem i jesteśmy bardzo podatni na ten zmienny system dotacji. Akurat mamy teraz świetną sytuację, bo mamy trzyletnią dotację, już teraz dwu-. Więc wiemy, co będzie za rok. Ale ten poprzedni system, który sprawiał, że właściwie do marca nie wiedzieliśmy, czy w ogóle będziemy dalej pracować, czy mamy zwalniać pół zespołu i wyciszać pracę nad archiwami... To jest bardzo frustrujące. I zdajemy sobie sprawę, że to nie jest system, w którym opieka nad tymi zbiorami, które mamy, powinna funkcjonować.¹⁴

¹⁴ K. Puchała-Rojek, M. Przybyło-Ibadullajev, Wywiad nt. archiwum Fundacji Archeologia Fotografii, rozmawiała M. Wiśniewska-Drewniak, Warszawa, 12.02.2018, Archiwum prywatne MWD.

Istotną trudnością w codziennym funkcjonowaniu Fundacji jest obarczenie pracowników (specjalistów) ogromem zadań o charakterze formalnym, finansowo-koordynacyjnym, co zabiera czas na wykonywanie zadań merytorycznych, których również jest w archiwum bardzo wiele.

Dużym problemem dla Fundacji jest przekazywanie przez spadkobierców archiwów partiami, co utrudnia ich opracowanie, oraz brak możliwości uporządkowania i opisania całego archiwum przez pracowników Fundacji, zanim podejmą się jego udostępniania (digitalizowania, wystawiania, publikowania). Opracowywanie archiwów partiami jest dyktowane przez warunki konkursów grantowych, które zawsze zakładają publikację materiałów, które w ramach danego projektu opracowano.

16 Plany na przyszłość

Najważniejszym wydarzeniem w nadchodzącym czasie będzie dla Fundacji opublikowanie nowej bazy danych (Wirtualne Muzeum Fotografii; planowany termin zakończenia prac to kwiecień 2018 r.). W związku z uruchomieniem nowej bazy Fundacja ma również nadzieję na ożywienie jej działalności i szerszą popularyzację zasobu archiwalnego.

W kwestii opracowania archiwów priorytetami są archiwa Antoniego Zdebiaka, Mariusza Hermanowicza i dwa najnowsze: archiwum Andrzeja Georgiewa i Marka Piaseckiego.

Fundacja ma również stały program wystaw i publikacji; w roku 2018 ma ukazać się duże wydawnictwo o Wojciechu Zameczniku (we współpracy z Muzeum ASP oraz Muzeum Sztuki Nowoczesnej) oraz publikacja o Marku Piaseckim.

16A Postępowanie z materiałami archiwalnymi w przypadku likwidacji

Zgodnie z zapisem w statucie:

Majątek Fundacji pozostały po jej likwidacji przekazany zostanie - zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy o fundacjach na cele społeczne lub gospodarcze zbieżne z celami Fundacji.¹⁵

Brak zapisu dotyczącego przekazania materiałów archiwalnych przez Fundację przechowywanych (wszystkie archiwa) lub posiadanych (archiwum Chomętowskiej) na rzecz archiwum państwowego.

17 Miejsce w ruchu archiwistyki społecznej

Fundacja nie jest standardowym archiwum społecznym (w wąskim rozumieniu tego terminu), ponieważ większość materiałów posiadanych przez Fundację to materiały należące do osób prywatnych, w Fundacji przechowywane być może tylko czasowo (choć istnieje możliwość zamiany depozytu na darowiznę). Mimo niestandardowych

¹⁵ Statut Fundacji Archeologia Fotografii (tekst jednolity z dnia 28 lutego 2014 r.), Dokument otrzymany dzięki uprzejmości M. Przybyło-Ibadullajev, Archiwum prywatne MWD, § 28, ust. 3.

cech nie można jednak Fundacji miana społecznego archiwum odmówić, ponieważ FAF jest właścicielem archiwum Zofii Chomętowskiej.

Mimo tego Fundacja pracuje w dużej mierze podobnie do archiwów społecznych. Jej przedstawiciele biorą też udział w ruchu archiwistyki społecznej skupionym wokół Ośrodka KARTA (m.in. w kongresach archiwów społecznych).

| | |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| 18 | Ocena znaczenia projektu |
| 18A | Wartość zasobu archiwalnego |
| <p>Materiały przechowywane przez Fundację Archeologia Fotografii mogą mieć szczególne znaczenie dla historyków sztuki, historyków fotografii, profesjonalnych fotografów i pasjonatów – dają bowiem możliwość nie tylko dostępu do ogromnego zbioru niepublikowanych fotografii znanych polskich fotografów tworzących w XX w., ale umożliwiają też obserwowanie ich procesu twórczego.</p> <p>Nie mniej cenne są fotografie reportażowe czy osobiste, które mają również wartość historyczną, przedstawiające np. Polskę w dwudziestoleciu międzywojennym, powojenną Warszawę, życie codzienne okresu PRL-u.</p> <p>Należy jednak zauważyć, że duża część przechowywanych przez Fundację archiwów jest depozytem, który może zostać wycofany i oryginały obiektów trafią z powrotem w prywatne ręce. W takiej sytuacji Fundacja pozostaje jednak dysponentem kopii cyfrowych w wysokiej rozdzielczości, z którymi w dalszym ciągu może pracować i udostępniać (w bazie on-line).</p> | |
| 18B | Wpływ na lokalną społeczność |
| <p>Wydaje się, że działania Fundacji nie mają większego wpływu na ogólnie pojmowaną lokalną społeczność, ponieważ Fundacja działa przede wszystkim w Warszawie, nie koncentrując swojej pracy wokół pojęcia „lokalności”. Z całą pewnością jednak Fundacja skupia wokół siebie środowisko związane z fotografią – jej badaczy, fotografów-praktyków, pasjonatów, społeczników pracujących z fotografią – dzięki organizacji wielu wydarzeń animujących tę społeczność (warsztaty, wystawy, spotkania, konferencje) oraz współuczestniczeniu w tego typu działaniach organizowanych przez inne związane z fotografią instytucje i organizacje.</p> | |
| 18C | Możliwy wpływ na wizerunek archiwów w społeczeństwie |
| <p>Fundacja Archeologia Fotografii działa na styku archiwum, ośrodka badawczego i galerii. Jej działalność w dużej mierze nie będzie odbierana jako działalność archiwum. Może jednak znacząco zwiększać świadomość dokumentacyjną społeczeństwa, poprzez częstą i odnoszącą sukcesy popularyzację archiwalnych fotografii (i innych typów materiałów). Duży potencjał na tym polu mają również cykliczne konsultacje dotyczące domowych archiwów fotograficznych (cykl „Odkurzamy domowe archiwa”).</p> | |

| | |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|
| 18D | Stabilność projektu |
| <p>Stabilność całego projektu oceniam jako wysoką. Fundacja realizuje obecnie duże projekty finansowane przez instytucje publiczne, uzyskała również bardzo ważną dla swojej stabilności trzyletnią dotację od Urzędu Miasta. Ponadto Fundacja istnieje już od prawie 10 lat, ma ugruntowaną w mieście pozycję, jej pracownicy mają duże doświadczenie w szukaniu środków na utrzymanie organizacji, a sama Fundacja – szerokie kontakty z wieloma instytucjami i organizacjami.</p> <p>Jednocześnie stabilność kształtu samego zasobu archiwalnego jest dużo mniejsza, ze względu na to, iż wszystkie archiwa (poza jednym) są w Fundacji zdeponowane, mogą więc zostać teoretycznie w każdej chwili z jej zasobu wycofane przez spadkobierców twórców.</p> | |
| 18E | Inne |
| <p>Warto podkreślić również, że spadkobiercy przekazujący do FAF archiwa fotograficzne są zadowoleni z formy współpracy, jaką oferuje Fundacja (m.in. ciągłej, aktywnej, merytorycznej pracy specjalistów nad archiwum), a od czasu powołania do życia Fundacji w Warszawie nie powstała inna instytucja, która mogłaby w podobnym zakresie pełnić taką rolę.</p> | |

Spis załączników:

1. FAF/G. Chomętowska, Archiwum Zofii Chomętowskiej, Polesie, kobieta na łące w majątku rodziny Bilińskich, odbitka na papierze, 1925-39, sygn. 01-A-01430
2. FAF/G.P. Chomętowscy, Archiwum Zofii Chomętowskiej, Widok panoramiczny na ulicę Stefana Żeromskiego w Radomiu, odbitka na papierze, 1936-39, sygn. 02-A-02-00948
3. FAF/G. Chomętowska, Archiwum Zofii Chomętowskiej, Zniszczony samochód marki Steyr 55 Baby stojący na tyłach Teatru Wielkiego przy ul. Trębackiej w Warszawie, odbitka na papierze, 1945, sygn. 02-A-001-02113
4. FAF/A. Dłubak, Archiwum Zbigniewa Dłubaka, Fragment klatki piersiowej nagiej kobiety, odbitka na papierze, 1967, sygn. 01-A-06-01149
5. FAF/A. Dłubak, Archiwum Zbigniewa Dłubaka, Ostatnia faza budowy Stadionu X-lecia w Warszawie, negatyw na błonie fotograficznej, 1955, sygn. 01-N-02-00007
6. FAF/J. Bąkowski, Archiwum Janusza Bąkowskiego, Reprodukacja pracy fotograficznej Uszy, negatyw na błonie fotograficznej, 1976, sygn. 03-N-02-00924
7. FAF/M. Jarecka, Archiwum Marii Chrzęszczowej, Ruiny Starego Miasta w Warszawie, przejście z ul. Kanonia nad Wisłę, negatyw na błonie fotograficznej, 1945, sygn. 04-N-01488
8. FAF/M. Jarecka, Archiwum Marii Chrzęszczowej, Stykówki fotografii galanterii wykonywanych na zlecenie Instytutu Wzornictwa Przemysłowego, 1954, odbitki na papierze, fot. M. Wiśniewska-Drewniak
9. FAF/J.S. Zamecznik, Archiwum Wojciecha Zamecznika, Szkic projektu polskiego pawilonu na międzynarodowych targach w Mediolanie, rysunek na papierze, 1958, sygn. 07-B-00964
10. FAF/J.S. Zamecznik, Archiwum Wojciecha Zamecznika, Alina Zamecznik z bratankiem Juliuszem Zamecznikiem, odbitka na papierze, 1946, sygn. 07-A-03372
11. FAF/J.S. Zamecznik, Archiwum Wojciecha Zamecznika, Plakat do filmu „Wakacje z gangsterem”, druk na papierze, 1954, sygn. 07-C-00041
12. FAF/J.S. Zamecznik, Archiwum Wojciecha Zamecznika, Makieta do czołówki filmowej "Matka Joanna od Aniołów", reż. Jerzy Kawalerowicz, rysunek na papierze, b.d., sygn. 07-G-0200
13. FAF/T. Boniecki, Archiwum Tadeusza Sumińskiego, Robotnik portowy w Dakarze, odbitka na papierze, 1962, sygn. 08-A-00329
14. FAF/T. Boniecki, Archiwum Tadeusza Sumińskiego, Dolnośląskie Zakłady Wytwórcze Maszyn Elektrycznych M-5, DOLMEL, Wrocław, odbitka na papierze, b.d., sygn. 08-A-00034

15. FAF/M. Hermanowicz, Archiwum Mariusza Hermanowicza, Ludzie na schodach ruchomych w Paryżu, diapozytyw, 1981, sygn. 11-E-00127
16. FAF/J.D.E. Zdebiak, Archiwum Antoniego Zdebiaka, Studium do projektu, jedna z kilkunastu prób do dyptyku (zestawienie zmumifikowanego kota oraz autoportret artysty), negatyw na błonie fotograficznej, 1984, sygn. 13-N-001-00011
17. FAF/M. Georgiew, Archiwum Andrzeja Georgiewa, Portret Macieja Maleńczuka, odbitka na papierze, 1995, sygn. 15-A-01287B
18. Wernisaż wystawy prac Mariusza Hermanowicza „Do czego może służyć fotografia?”, 23.11.2017 r., fot. P. Wojtas, materiał otrzymany dzięki uprzejmości M. Przybyło-Ibadullajev
19. Przykład opisu pudeł archiwalnych w Fundacji Archeologia Fotografii, 13.02.2018 r., fot. M. Wiśniewska-Drewniak
20. Karta z albumu rodzinnego Wojciecha Zamecznika, 13.02.2018 r., fot. M. Wiśniewska-Drewniak
21. Wnętrze magazynu Fundacji Archeologia Fotografii, 13.02.2018 r., fot. M. Wiśniewska-Drewniak
22. Pudełko z negatywami z archiwum Zofii Chomętowskiej, 13.02.2018 r., fot. M. Wiśniewska-Drewniak
23. Wnętrze pudła archiwalnego; widoczne obwoluty z naniesionymi sygnaturami fotografii, 13.02.2018 r., fot. M. Wiśniewska-Drewniak
24. Odbitki z archiwum Zofii Chomętowskiej przechowywane w folii archiwalnej, 13.02.2018 r., fot. M. Wiśniewska-Drewniak
25. Przechowywanie makiet do plakatów na przykładzie makiety Wojciecha Zamecznika, sygn. 07-B-00095, fot. M. Wiśniewska-Drewniak
26. FAF/A. Dłubak, Archiwum Zbigniewa Dłubaka, Stykówki do serii „Gestykulacje”, odbitka na papierze, 1970, sygn. 01-A-05-00579
27. Przykładowy opis fotografii i makiety do plakatu w starej bazie danych Fundacji Archeologia Fotografii, *Baza danych [Fundacji Archeologia Fotografii]*, <http://afdb.jhosting.pl/ArchFot3/index.jsp> [dostęp: 02.03.2018].
28. Sygnowanie fotografii z albumu na przykładzie karty z albumu z archiwum Zofii Chrzęszczowej, *Baza danych [Fundacji Archeologia Fotografii]*, <http://afdb.jhosting.pl/ArchFot3/index.jsp> [dostęp: 02.03.2018].
29. Przykłady opisu pudeł archiwalnych w Fundacji Archeologia Fotografii, 13.02.2018 r., fot. M. Wiśniewska-Drewniak

30. Fragment pracowni digitalizacji Fundacji Archeologia Fotografii, 20.03.2018 r.,
fot. A. Hornik/FAF, materiał otrzymany dzięki uprzejmości M. Przybyło-
Ibadullajev

31. Bibliografia

Załącznik nr 1



FAF/G. Chomętowska, Archiwum Zofii Chomętowskiej, Polesie, kobieta na łące w majątku rodziny Bilińskich, 1925-39, sygn. 01-A-01430

Załącznik nr 2



FAF/G.P. Chomętowscy, Archiwum Zofii Chomętowskiej, Widok panoramiczny na ulicę Stefana Żeromskiego w Radomiu, odbitka na papierze, 1936-39, sygn. 02-A-02-00948

Załącznik nr 3



FAF/G. Chomętowska, Archiwum Zofii Chomętowskiej, Zniszczony samochód marki Steyr 55 Baby stojący na tyłach Teatru Wielkiego przy ul. Trębackiej w Warszawie, odbitka na papierze, 1945, sygn. 02-A-001-02113

Załącznik nr 4



FAF/A. Dłubak, Archiwum Zbigniewa Dłubaka, Fragment klatki piersiowej nagiej kobiety, odbitka na papierze, 1967, sygn. 01-A-06-01149

Załącznik nr 5



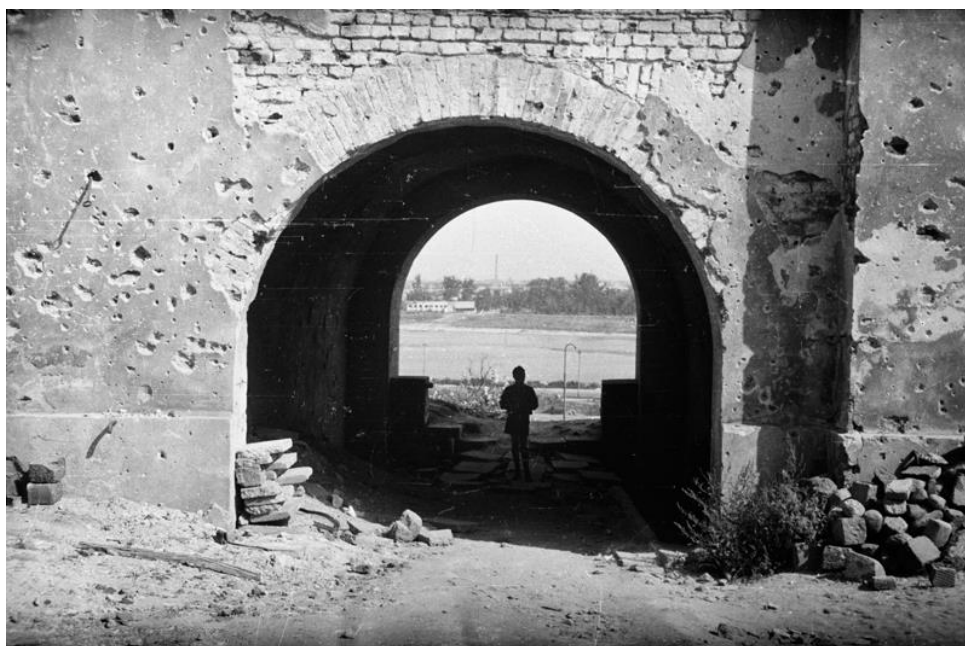
FAF/A. Dłubak, Archiwum Zbigniewa Dłubaka, Ostatnia faza budowy Stadionu X-lecia w Warszawie – grupa robotników, negatyw na błonie fotograficznej, 1955, sygn. 01-N-02-00007

Załącznik nr 6



FAF/J. Bąkowski, Archiwum Janusza Bąkowskiego, Reprodukacja pracy fotograficznej Uszy, negatyw na błonie fotograficznej, 1976, sygn. 03-N-02-00924

Załącznik nr 7



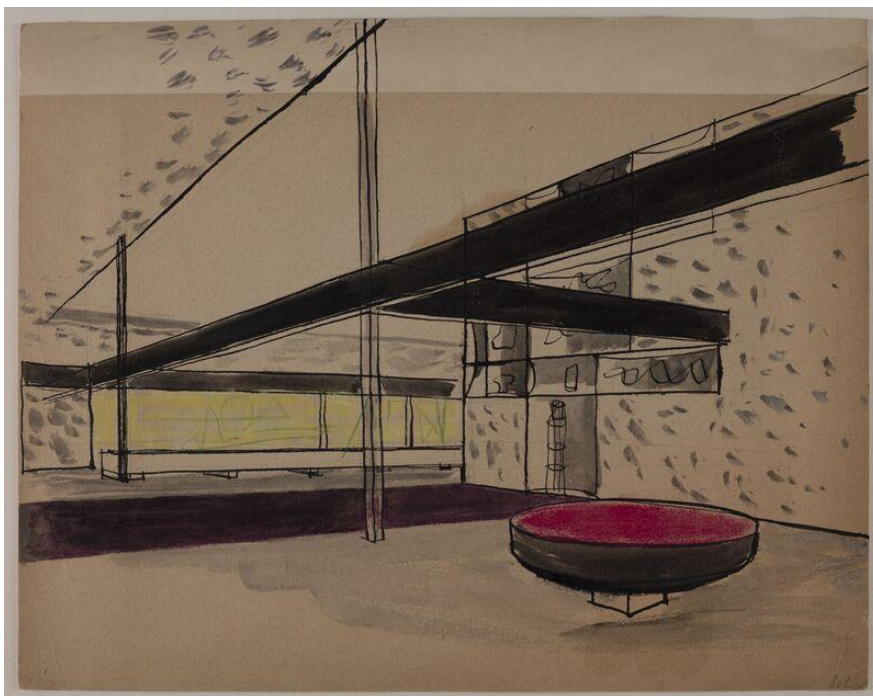
FAF/M. Jarecka, Archiwum Marii Chrzęszczowej, Ruiny Starego Miasta w Warszawie, przejście z ul. Kanonia nad Wisłę, negatyw na błonie fotograficznej, 1945, sygn. 04-N-01488

Załącznik nr 8



FAF/M. Jarecka, Archiwum Marii Chrzęszczowej, Stykówki fotografii galanterii wykonywanych na zlecenie Instytutu Wzornictwa Przemysłowego, 1954, odbitki na papierze, fot. M. Wiśniewska-Drewniak

Załącznik nr 9



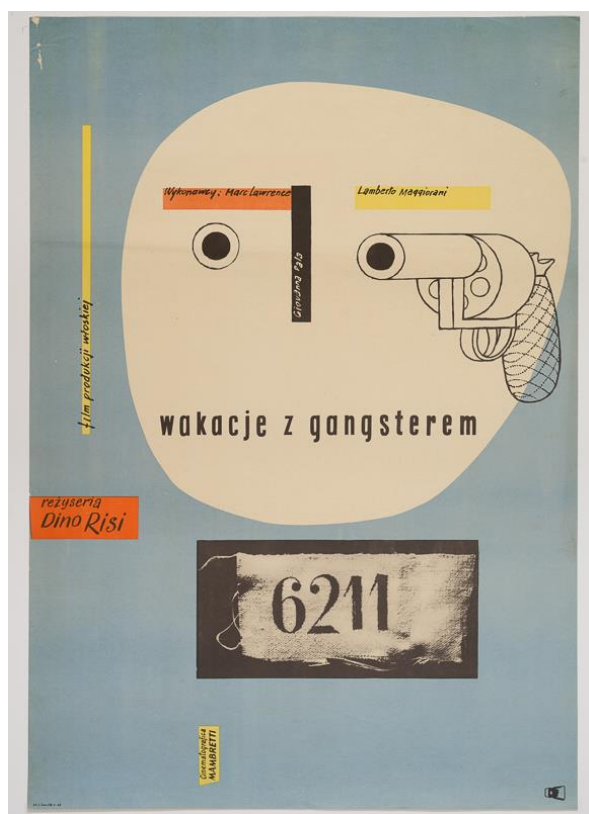
FAF/J.S. Zamecznik, Archiwum Wojciecha Zamecznika, Szkic projektu polskiego pawilonu na międzynarodowych targach w Mediolanie, rysunek na papierze, 1958, sygn. 07-B-00964

Załącznik nr 10



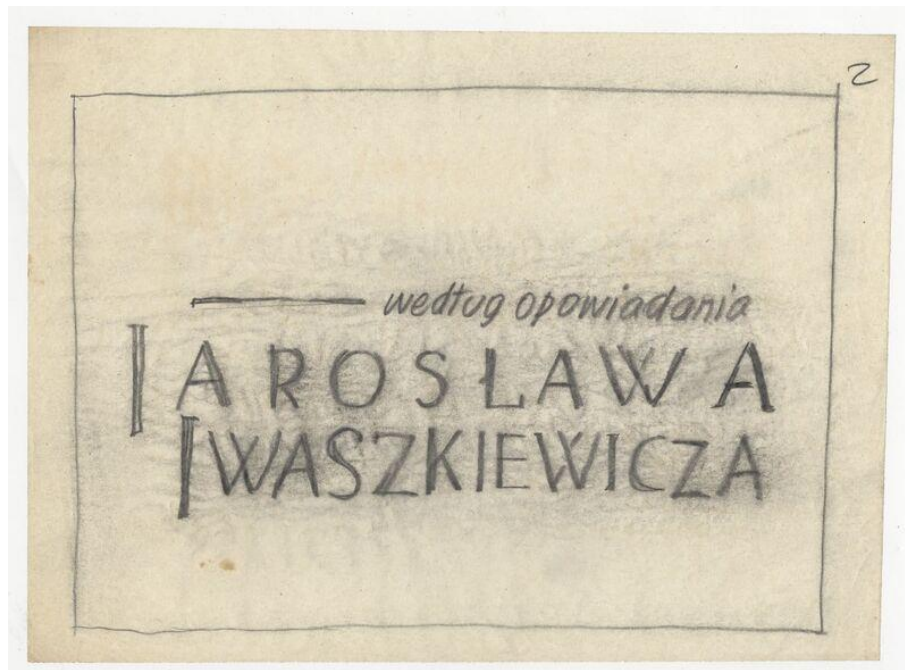
FAF/J.S. Zamecznik, Archiwum Wojciecha Zamecznika, Alina Zamecznik z bratankiem Juliuszem Zamecznikiem, odbitka na papierze, 1946, 07-A-03372

Załącznik nr 11



FAF/J.S. Zamecznik, Archiwum Wojciecha Zamecznika, Plakat do filmu „Wakacje z gangsterem”, druk na papierze, 1954, sygn. 07-C-00041

Załącznik nr 12



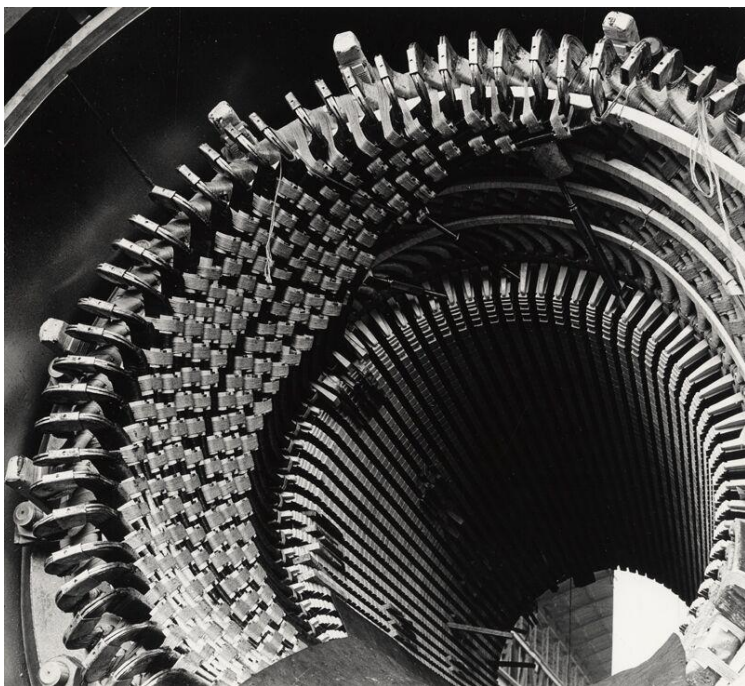
FAF/J.S. Zamecznik, Archiwum Wojciecha Zamecznika, Makieta do czołówki filmowej "Matka Joanna od Aniołów", reż. Jerzy Kawalerowicz, rysunek na papierze, sygn. 07-G-0200

Załącznik nr 13



FAF/T. Boniecki, Archiwum Tadeusza Sumińskiego, Robotnik portowy w Dakarze, odbitka na papierze, 1962, sygn. 08-A-00329

Załącznik nr 14



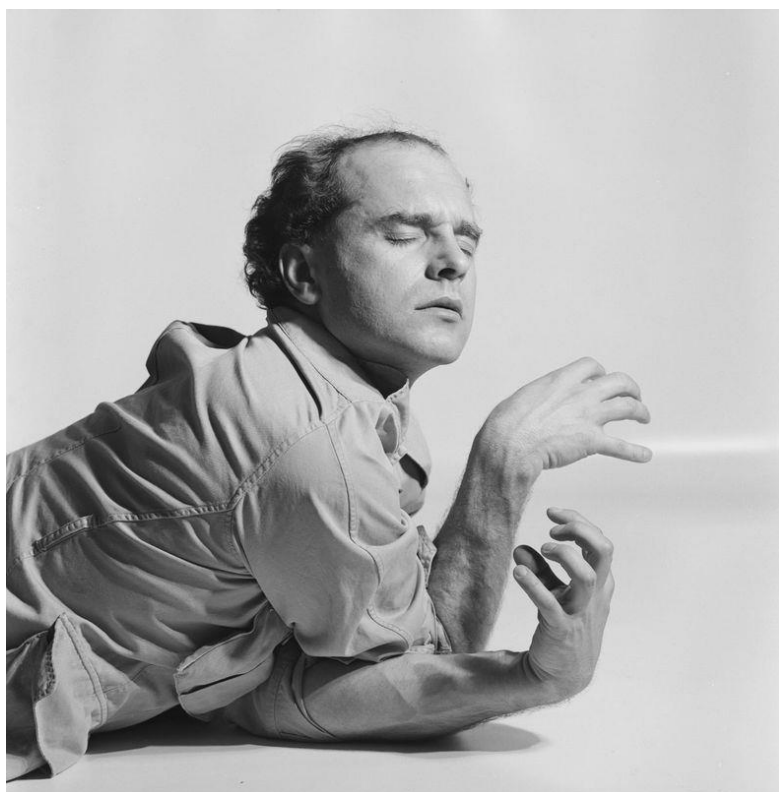
FAF/T. Boniecki, Archiwum Tadeusza Sumińskiego, Dolnośląskie Zakłady Wytwórcze Maszyn Elektrycznych M-5, DOLMEL, Wrocław, odbitka na papierze, b.d., sygn. 08-A-00034

Załącznik nr 15



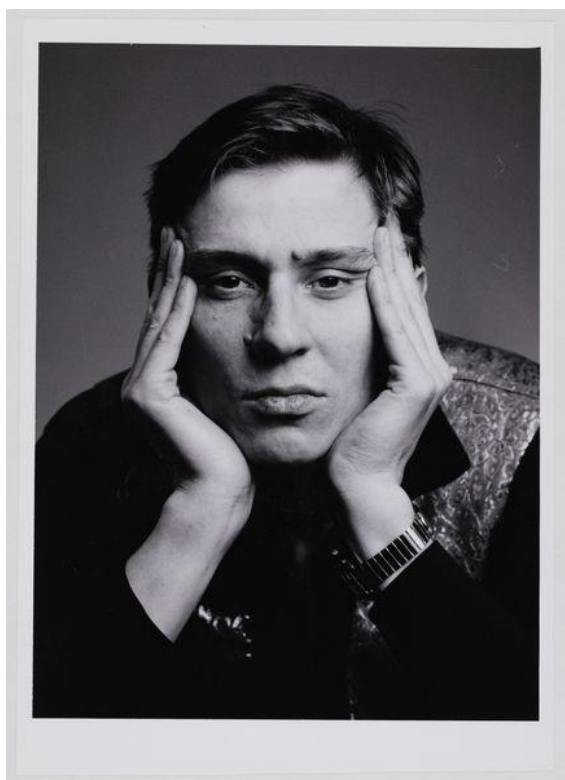
FAF/M. Hermanowicz, Archiwum Mariusza Hermanowicza, Ludzie na schodach ruchomych w Paryżu, diapozytyw, 1981, sygn. 11-E-00127

Załącznik nr 16



FAF/J.D.E. Zdebiak, Archiwum Antoniego Zdebiaka, Studium do projektu, jedna z kilkunastu prób do dyptyku (zestawienie zmumifikowanego kota oraz autoportret artysty), negatyw na błonie fotograficznej, 1984, sygn. 13-N-001-00011

Załącznik nr 17



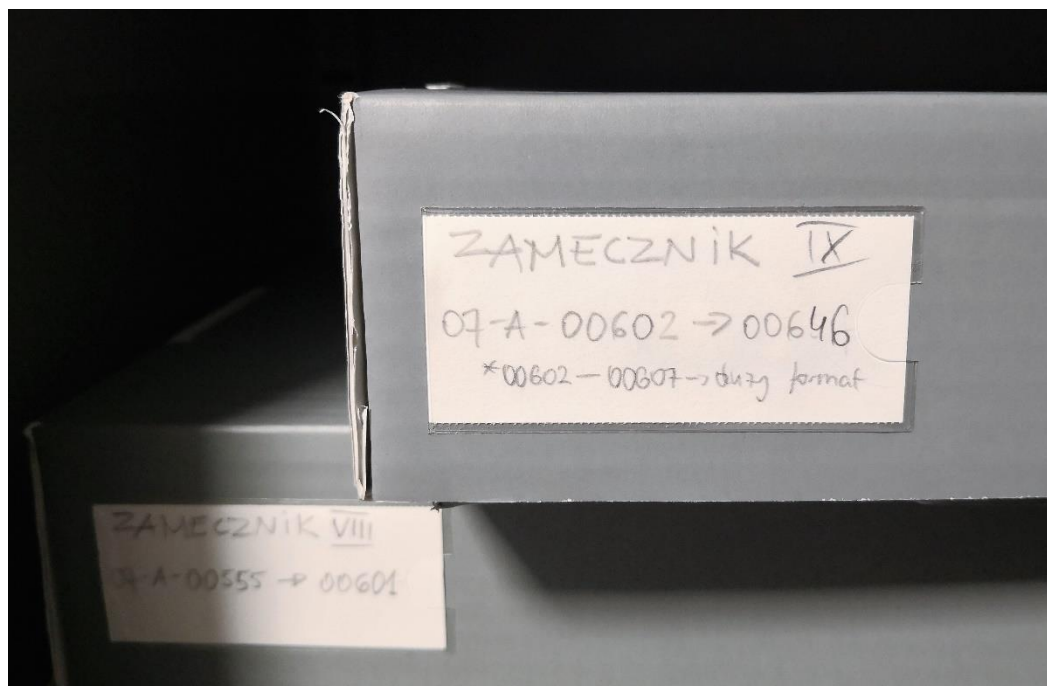
FAF/M. Georgiew, Archiwum Andrzeja Georgiewa, Portret Macieja Maleńczuka, odbitka na papierze, 1995, sygn. 15-A-01287B

Załącznik nr 18



Wernisaż wystawy prac Mariusza Hermanowicza „Do czego może służyć fotografia?”, 23.11.2017 r., fot. P. Wojtas, materiał otrzymany dzięki uprzejmości M. Przybyło-Ibadullajev

Załącznik nr 19



Przykład opisu pudeł archiwalnych w Fundacji Archeologia Fotografii, 13.02.2018 r., fot. M. Wiśniewska-Drewniak

Załącznik nr 20



Karta z albumu rodzinnego Wojciecha Zamecznika, 13.02.2018 r., fot. M. Wiśniewska-Drewniak

Załącznik nr 21



Wnętrze magazynu Fundacji Archeologia Fotografii, 13.02.2018 r., fot. M. Wiśniewska-Drewniak

Załącznik nr 22



Pudełko z negatywami z archiwum Zofii Chomętowskiej, 13.02.2018 r., fot. M. Wiśniewska-Drewniak

Załącznik nr 23



Wnętrze pudła archiwalnego; widoczne obwoluty z naniesionymi sygnaturami fotografii, 13.02.2018 r., fot. M. Wiśniewska-Drewniak

Załącznik nr 24



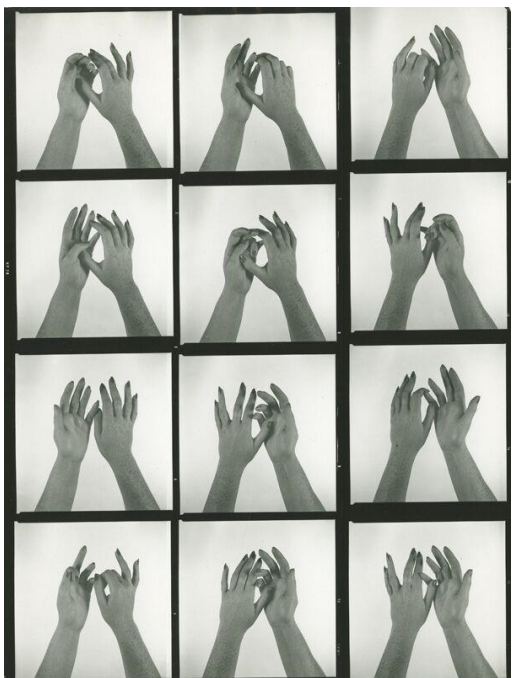
Odbitki z archiwum Zofii Chomętowskiej przechowywane w folii archiwalnej, 13.02.2018 r., fot. M. Wiśniewska-Drewniak

Załącznik nr 25





Przechowywanie makiet do plakatów na przykładzie makiety Wojciecha Zamecznika, sygn. 07-B-00095, fot. M. Wiśniewska-Drewniak

Załącznik nr 26



FAF/A. Dłubak, Archiwum Zbigniewa Dłubaka, Stykówki do serii „Gestykulacje”, odbitka na papierze, 1970, sygn. 01-A-05-00579

Załącznik nr 27

| | |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>00001526</p> <p>autor: Bąkowski Janusz (1922-2005)</p> <p>dat. neg.: 1958-1965</p> <p>format: 6 cm x 6 cm technika: negatyw czarno-biały octanocelulozowy</p> <p>opis obiektu: Wycieczka do Kampinosu, zdjęcia pejzażowe.</p> <p>słowa kluczowe: Kampinos &</p> <p>depozyt: Fundacja Archeologia Fotografii</p> <p>własność: Jacek Bąkowski</p> <p>stan zachowania: dobry</p> <p>uwagi:</p> <p>autor dokumentu: DBR, 16.12.2009, instytucja: Fundacja Archeologia Fotografii</p> |  <p>sygnatura: 03-N-02-00362</p> |
| <p>00036304</p> <p>autorstwo: Zamecznik Wojciech (1923-1967)</p> <p>datowanie makiety: 1957</p> <p>format: 24,5 x 17,5 wymiar: 24,5 cm x 17,5 cm materiał: makieta technika: papier</p> <p>osoby i obiekty na fotografii: Makieta do plakatu promującego wystawę "Malarstwo Rosyjskie XIV-XXw., Muzeum Narodowe w Warszawie".</p> <p>słowa kluczowe: makieta&Malarstwo Rosyjskie&wystawy&Muzeum Narodowe&grafika</p> <p>depozyt: Fundacja Archeologia Fotografii</p> <p>własność: Juliusz Zamecznik</p> <p>oznaczenia autorskie:</p> <p>autor dokumentu: EJ, 2015, instytucja: FAF</p> |  <p>sygnatura: 07-B-00285</p> |

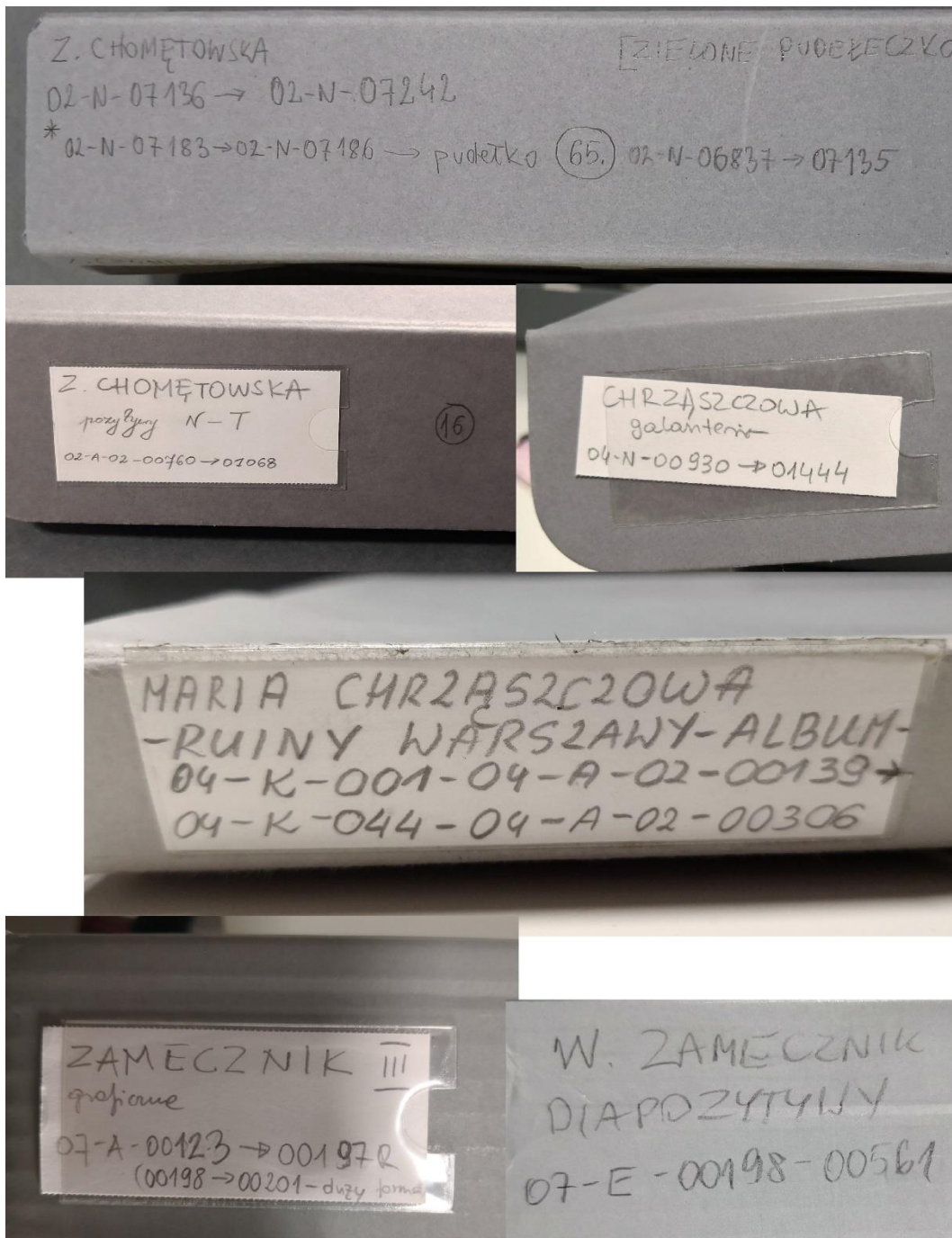
Przykładowy opis fotografii i makiety do plakatu w starej bazie danych Fundacji Archeologia Fotografii, *Baza danych [Fundacji Archeologia Fotografii]*, <http://afdb.jhosting.pl/ArchFot3/index.jsp> [dostęp: 02.03.2018].

Załącznik nr 28

| | | |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  |  |
| <p>Chrzęszczowa Maria (1913-1979) <i>sygnatura:</i> 04-K-021-04-A-02-00216 <i>datowanie pozytywu:</i> 1946</p> | <p>Chrzęszczowa Maria (1913-1979) <i>sygnatura:</i> 04-K-021-04-A-02-00217 <i>datowanie pozytywu:</i> 1946</p> | <p>Chrzęszczowa Maria (1913-1979) <i>sygnatura:</i> 04-K-021 <i>datowanie pozytywu:</i> 1946</p> |

Sygnowanie fotografii z albumu na przykłádzie karty z albumu z archiwum Zofii Chrzęszczowej, *Baza danych [Fundacji Archeologia Fotografii]*, <http://afdb.jhosting.pl/ArchFot3/index.jsp> [dostę: 02.03.2018].

Załącznik nr 29



Przykłady opisu pudeł archiwalnych w Fundacji Archeologia Fotografii, 13.02.2018 r.,
fot. M. Wiśniewska-Drewniak



Fragment pracowni digitalizacji Fundacji Archeologia Fotografii, 20.03.2018 r., fot. A. Hornik/FAF, materiał otrzymany dzięki uprzejmości M. Przybyło-Ibadullajev

Załącznik nr 31

Bibliografia

Wywiady

Przybyło-Ibadullajev M., *Wywiad nt. archiwum Fundacji Archeologia Fotografii*, rozmawiała M. Wiśniewska-Drewniak, Warszawa, 13.02.2018, Archiwum prywatne MWD.

Puchała-Rojek K., Przybyło-Ibadullajev M., *Wywiad nt. archiwum Fundacji Archeologia Fotografii*, rozmawiała M. Wiśniewska-Drewniak, Warszawa, 12.02.2018, Archiwum prywatne MWD.

Pomoce archiwalne

[*Spis dokumentów w archiwum Zbigniewa Dłubaka FAF*] „Zbigniew Dłubak. Wybrane teksty o sztuce 1948 – 1977” – materiały przygotowawcze, http://faf.org.pl/Dlubak_spis%20dokumentow_pdf/IV.ZD.Wybrane_teksty_o_sztuce.pdf [dostęp: 22.02.2018].

[*Spis dokumentów w archiwum Zbigniewa Dłubaka FAF*] *Maszynopisy*, http://faf.org.pl/Dlubak_spis%20dokumentow_pdf/I.Maszynopisy.Odczyty.pdf [dostęp: 22.02.2018].

[*Spis dokumentów w archiwum Zbigniewa Dłubaka FAF*] *Osobiste*, http://faf.org.pl/Dlubak_spis%20dokumentow_pdf/XII.Osobiste.pdf [dostęp: 22.02.2018].

[*Spis dokumentów w archiwum Zbigniewa Dłubaka FAF*] *Rękopisy*, http://faf.org.pl/Dlubak_spis%20dokumentow_pdf/II.Rekopisy.pdf [dostęp: 22.02.2018].

[*Spis dokumentów w archiwum Zbigniewa Dłubaka FAF*] *Tłumaczenia tekstów Zbigniewa Dłubaka*, http://faf.org.pl/Dlubak_spis%20dokumentow_pdf/V.Tlumaczenia_tekstow_ZD.pdf [dostęp: 22.02.2018].

[*Spis dokumentów w archiwum Zbigniewa Dłubaka FAF*] *Wywiady. Teksty o Dłubaku*, http://faf.org.pl/Dlubak_spis%20dokumentow_pdf/III.Wywiady.Teksty_o_ZD.pdf [dostęp: 22.02.2018].

Baza danych [Fundacji Archeologia Fotografii], <http://afdb.jhosting.pl/ArchFot3/index.jsp> [dostęp: 02.03.2018].

Statuty

Statut Fundacji Archeologia Fotografii (tekst jednolity z dnia 28 lutego 2014 r.), Dokument otrzymany dzięki uprzejmości M. Przybyło-Ibadullajev, Archiwum prywatne MWD.

Sprawozdania

Lewandowska K., *Sprawozdanie merytoryczne Fundacji Archeologia Fotografii, Warszawa, grudzień 2009*, www.faf.org.pl/strona/sprawozdania/01_sprawozdanie_merytoryczne_2009.pdf [dostęp: 26.02.2018].

Sprawozdanie merytoryczne Fundacji Archeologia Fotografii za rok 2010, www.faf.org.pl/strona/sprawozdania/02_sprawozdanie_merytoryczne_i_informacja_finansowa_2010.pdf [dostęp: 26.02.2018].

Sprawozdanie merytoryczne Fundacji Archeologia Fotografii za rok 2011, www.faf.org.pl/strona/sprawozdania/03_sprawozdanie_merytoryczne_i_informacja_finansowa_2011.pdf [dostęp: 26.02.2018].

Sprawozdanie merytoryczne Fundacji Archeologia Fotografii za rok 2012, www.faf.org.pl/strona/sprawozdania/04_sprawozdanie_merytoryczne_i_informacja_finansowa_2012.pdf [dostęp: 26.02.2018].

Sprawozdanie merytoryczne Fundacji Archeologia Fotografii za rok 2013, www.faf.org.pl/strona/sprawozdania/05_sprawozdanie_merytoryczne_i_informacja_finansowa_2013.pdf [dostęp: 26.02.2018].

Sprawozdanie merytoryczne Fundacji Archeologia Fotografii za rok 2014, www.faf.org.pl/strona/sprawozdania/06_sprawozdanie_merytoryczne_i_informacja_finansowa_2014.pdf [dostęp: 26.02.2018].

Sprawozdanie merytoryczne Fundacji Archeologia Fotografii za rok 2015, www.faf.org.pl/strona/sprawozdania/07_sprawozdanie_merytoryczne_i_informacja_finansowa_2015.pdf [dostęp: 26.02.2018].

Sprawozdanie merytoryczne Fundacji Archeologia Fotografii za rok 2016, www.faf.org.pl/strona/sprawozdania/08_sprawozdanie_merytoryczne_i_informacja_finansowa_2016.pdf [dostęp: 26.02.2018].

Sprawozdanie z działalności Fundacji Archeologia Fotografii za rok 2009, <http://docplayer.pl/5283516-Sprawozdanie-z-dzialalnosci-fundacji-archeologia-fotografii-za-rok-2009.html> [dostęp: 26.02.2018].

Wystawy wirtualne

Chrzęszczowa M., *Warszawa 45-47* [wirtualna wystawa fotografii z zasobu Fundacji Archeologia Fotografii w serwisie Google Arts & Culture], <https://www.google.com/culturalinstitute/beta/u/0/exhibit/ZQKiS5Gh6u2hLw> [dostęp: 26.02.2018].

Sumiński T., *Fabryka* [wirtualna wystawa fotografii z zasobu Fundacji Archeologia Fotografii w serwisie Google Arts & Culture], https://www.google.com/culturalinstitute/beta/u/0/exhibit/eQJy_ZmENKs6Kw [dostęp: 26.02.2018].

Zamecznik W., *Podróżnik* [wirtualna wystawa fotografii z zasobu Fundacji Archeologia Fotografii w serwisie Google Arts & Culture], <https://www.google.com/culturalinstitute/beta/u/0/exhibit/XALCDK6vebZoJg> [dostęp: 26.02.2018].

Źródła internetowe

Fundacja Archeologia Fotografii [w bazie Ośrodka KARTA], <https://archiwa.org/archiwa/fundacja-archeologia-fotografii> [dostęp: 27.02.2018].

Fundacja Archeologia Fotografii w serwisie Facebook, <https://www.facebook.com/FundacjaArcheologiaFotografii/> [dostęp: 22.02.2018].

Fundacja Archeologia Fotografii w serwisie YouTube, <https://www.youtube.com/channel/UCCsyRy23KvfdtycXXtXMpIw/featured> [dostęp: 27.02.2018].

Strona internetowa Fundacji Archeologia Fotografii, <http://faf.org.pl> [dostęp: 28.02.2018].

Chomętowska Z., *Ja kinuję*, film produkcji Fundacji Archeologia Fotografii, 2012, <http://ninateka.pl/film/ja-kinuje-zofia-chometowska> [dostęp: 28.02.2018].

Opracowania

Długie życie fotografii. Szkolenie z zakresu konserwacji, archiwizacji, digitalizacji i opracowania archiwum fotograficznego. 26-27 kwietnia 2016 r. Materiały edukacyjne, red. U. Kifer, Warszawa 2016.

Ziębińska-Lewandowska K., Puchała-Rojek K., *Wirtualne archiwum - wirtualna kolekcja Fundacji Archeologia Fotografii*, b.m., b.d.

Puchała-Rojek K., Szymańska M., Turczyniak M., et al., *Długie życie fotografii. Long life for photography*, Warszawa 2016.